

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
HUMANITĀRO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
ĀZIJAS STUDIJU NODAĻA

**ZIEMEĻKOREJIEŠU DIASPORA JAPĀNĀ
21.GADSIMTĀ: KAZUKI KANEŠIRO ROMĀNA “GO”
ANALĪZE**

BAKALĀURA DARBS

Autors: **Paula Ogorodņikova**
Stud. apl. po18002
Darba vadītājs: Ildze Šķestere (pasn.)

RĪGA 2021

Saturs

Ievads.....	3
1. Japānā dzīvojošo Korejas rezidentu asociācija – <i>Čongrjona</i>	6
1.2. Organizācijas vēsture.....	7
1.1.1. <i>Mindana</i>	9
1.2. Organizācijas ideoloģija.....	10
1.2.1. Diskusija par Korejas Tautas Demokrātisko Republiku apzīmējošiem vietvārdiem	11
1.2.2. <i>Džuče</i>	13
1.3. Organizācijas aktivitātes.....	15
2. Ziemeļkorejiešu integrācijas mehānismi Japānas sabiedrībā	20
2.1. Asimilācijas politika.....	22
2.2. Korejiešu skolas.....	24
2.3. Darba tirgus	27
3. Ziemeļkorejiešu reprezentācija Japānas sabiedrībā.....	30
3.1. <i>Ņihondžinron</i>	31
3.2. Korejiešu lingvistiskā kategorizēšana	33
3.3. Aizspriedumi un diskriminācija.....	35
Secinājumi	40
Bibliogrāfija.....	43
Kopsavilkums	50
Summary.....	51
Dokumentārā lapa.....	52

Ievads

Bakalaura darba nosaukums ir “Ziemeļkorejiešu diaspora Japānā 21. gadsimtā: Kazuki Kaneširo romāna “Go” analīze”. Darbā tiek pētīta Japānā esošā Ziemeļkorejas diaspora kā sabiedriska minoritāte, un tai piederīgo organizāciju vēsture un funkcijas, tādējādi veicot visaptverošu mūsdienu Japānā mītošo Ziemeļkorejiešu valstspiederīgo dzīves pieredžu analīzi.

Kazuki Kaneširo literārais darbs “Go” ir par jaunu puisi vārdā Sugihara, kurš meklē savu vietu pret viņu vērsta sistēmā. Sugihara, būdams divu ziemeļkorejiešu vecāku bērns, jau no agras bērnības apzinās savas atšķirības no citiem vienaudžiem, apmeklējams korejiešu etniskās skolas un pieredzot aizspriedumus uz savas ādas. Romānā atklājas minoritātes ikdienas izaicinājumi visās dzīves jomās, sākot ar aizspriedumiem Japānas sabiedrībā, kas, savukārt, izraisa grūtības arī meklējot darbu vai dodoties uz skolu uniformā, līdz pat likumiskiem ierobežojumiem, kā grūtības ceļot un iesaistīties politiskajā scēnā.

Romāns ir unikāls arī ar to, ka, lai arī netrūkst literāru darbu par Japānas sabiedrību un minoritātēm tajā, ir samērā maz darbu, kas apskata konkrētas etniskās grupas pieredzes politiskā un kulturālā kontekstā pēdējo gadu laikā.¹

Kaneširo “Go”, lai arī ir daļa no Japānas korejiešu literatūras jeb *dzaiņiči bungaku* (在日文学; *zainichi bungaku*), ir žanram neraksturīgs darbs, pat kritizēts par tā problemātisko dzimuma un nacionalitātes atainošanu, cieši to sasaistot ar etnisko identitāti, tādējādi vispārinot un radot nepareizu priekšstatu.² Lai arī darbā visnotaļ uzsvars ir likts uz samērā tradicionālu dzimumu dinamikas atainojumu korejiešu varoņu kontekstā (agresīvi, dominējoši vīriešu personāži un pakļāvīgas sievietes varones), tas atklāj tādas kultūras elementus, kā hierarhija un patriarhāla sabiedrība, kas, lai arī mūsdienu kontekstā nav vairs tik izteikti, joprojām ir sastopami.

Nosaukumā minētā literārais darba saturs atklāj problēmas, ar kurām mūsdienu Japānā nereti saskarās ziemeļkorejiešu diasporas pārstāvji. Ņemot vērā Japānas sabiedrības homogenitāti³ un līdz galam neizskausto nacionālistisko strāvojumu sekas valsts iedzīvotāju domāšanā un pasaules uztverē, cilvēki, kas pieder pie jebkāda veida minoritāšu grupām, izjūt atšķirīgas attieksmes, kas vērstas viņu virzienā. Šajā bakalaura darbā, balstoties uz romānā minētajiem ar Korejas etnisko piederību saistītiem elementiem, ir pētītas to izpausmes 21. gadsimta Japānā.

---

¹ Foxworth, Elise. *The personal is political in Kinuta o utsu onna [The cloth fuller]: A ‘little narrative’ by zainichi Korean writer Lee Hoe Sung*. Contemporary Japan 22. 2010. 206.lpp.

² Roh, David S. *Kaneshiro Kazuki’s GO and the American Racializing of Zainichi Koreans*. Verge Studies in Global Asias, Vol. 2, No. 2, Asian Empires & Imperialism. University of Minnesota Press. 2016.

³ Viendabīgums, vienveidīgums.

Tēmas aktualitāte:

Mūsdienās, kad globalizācijas procesu iespaidā pasaule arvien savienojās, noritot kultūru apmaiņām un diasporu izveidēm, ir svarīgi neaizmirst par to sabiedrības daļu, kas veido koloniālā kontekstā radušos etnisko minoritāti, un apzināties šīs komūnas dzīves realitāti. Šis bakalaura darbs aktualizē Japānas ziemeļkorejiešu diasporas, vienas no senākajām valstī, vietu Japānas sabiedriskajā, politiskajā un kulturālajā sfērā, akcentējot problēmas, ar kurām etniskās grupas cilvēki saskaras.

Bakalaura darba mērķis:

Balstoties uz Kazuki Kaneširo darbā “Go” minētajiem ar mūsdienu ziemeļkorejiešu etnisko identitāti saistītiem elementiem, izpētīt Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas reprezentējošās rezidentu asociācijas Čongrjonas (총련) un tās biedru dzīves realitāti 21. gadsimtā, aprakstot tādus sociāla un tiesiska rakstura problēmjaudājumus, kā diskriminācija, drošība, tiesības un izglītība.

Bakalaura darba uzdevumi:

1. Apgūt Kazuki Kaneširo romāna “Go” saturu, apkopojot ar etnisko identitāti saistītas stāsta varoņu dzīves pieredzes;
2. Izpētīt pieejamo teorētisko literatūru par ziemeļkorejiešu diasporas izveidi un nostiprināšanos, kā arī vietu mūsdienu Japānas sabiedrībā;
3. Veikt Čongrjonas darbības galveno pamatprincipu un ideoloģisko pamatnostādījumu izpēti un apkopošanu;
4. Izpētīt un aprakstīt, ar kādiem diskriminācijas elementiem un ierobežojumiem diendienā sastopas ziemeļkorejiešu diaspora Japānā.
5. Aprakstīt diskriminācijas saistību ar Japānas nacionālismu.

Bakalaura darbā izmantotās pētījuma metodes:

Literatūras izpētei ir izmantota analītiskā metode, izmantojot primārās un sekundārās literatūras atlasī latviešu, angļu un japāņu valodās.

Kontentanalīze tika izmantota pētot romāna “Go” saturu, lai identificētu atkārtoto ar etnisko identitāti saistītu tēmu detaļas.

Bakalaura darba struktūra:

Darba pirmajā daļā tiek apskatīta korejiešu rezidentu asociācijas dibināšana, pakalpojumi, kurus nodrošina šī organizācija, kā arī tās neatsveramais ieguldījums diasporas kulturālā līmeņa celšanā un uzturēšanā. Tā kā šī iestāde funkcionē sekojot Ziemeļkorejas politikā klātesošajai *Džuče* ideoloģijai, arī tās pamatnostādnes un galvenās vērtības tiek aprakstītas.

Darba otrajā daļā tiek pētīta diasporas sociālā un politiskā realitāte, kā arī tiesiskais statuss, kas tieši ietekmē iespējas pilnvērtīgi iesaistīties Japānas sabiedrības dzīvē. Šajā daļā ir aprakstīta ziemeļkorejiešu vieta Japānas darba tirgū, etnisko skolu būtība, kā arī politiskie mehānismi, kas tiek pielietoti, integrējot minoritāti sabiedrībā, un to izpausmes un sekas.

Darba trešajā daļā ir apskatīti stereotipi, kas bieži vien tiek attiecināti uz diasporas pārstāvjiem, kā arī gan verbālas, gan fiziskas diskriminācijas izpausmes, ar ko mūsdienās sastopas korejiešu minoritāte Japānā. Tika aprakstīta arī vietējā nacionālisma ietekme uz ksenofobijas klātesamību Japānas kontekstā.

Izmantotā literatūra:

Pievēršoties ziemeļkorejiešu diasporas izpētei, darba autore pētīja grāmatas, zinātniskos rakstus un publikācijas par šīs etniskās vēsturi grupas tradīcijām Japānas kontekstā. Kā nozīmīgākie no informācijas avotiem minami *Sonia Ryang* un *John Lie* darbs “Diaspora Without Homeland. Being Korean in Japan” un *John Lie* darbs “*Zainichi* (Koreans in Japan)”.

Korejiešu valodas transkripcijas nolūkos tika izmantots Dinas Gailītes projekts “Ieteikumi korejiešu personvārdu atveidei latviešu valodā”⁴, savukārt japāņu valodas transkripcija latviski ir veikta pēc Agneses Haijimas “Japāņu valodas vārdu transkripcija latviešu valodā” izstrādātajiem principiem.⁵

---

⁴ **Gailīte, Dina.** *Ieteikumi korejiešu personvārdu atveidei latviešu valodā. Projekts.* Latvijas Vēstnesis. 1997.

⁵ **Haijima, Agnese.** *Japāņu valodas vārdu transkripcija latviešu valodā.* Orientālistika. Latvijas Universitātes raksti. 803. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte. 2015. 175-180.lpp.

1. Japānā dzīvojošo Korejas rezidentu asociācija – *Čongrjona*

Kazuki Kaneširo romāna galvenais varonis Sugihara, ziemeļkorejietis, kurš, sekojot vecāku lēmumam mainīt pilsonību uz Dienvidkorejas tādēļ, lai tēvs varētu piepildīt savu ilgi loloto sapni un aizbraukt uz Havaju salām, gan ar vecākiem, gan savos iekšējos monologos daudz domā par Ziemeļkorejas politikas un varas būtību, sprieždams, ka uz ideoloģijām balstītas valstis brūk šo pašu ideoloģiju dēļ. Viņš uzauga ģimenē, kurā tēvs bija Ziemeļkorejas pilsonis un marksists, kurš savos jaunības gados bija pieredzējis dienēšanu imperiālajā armijā, kamēr viņa vecāki visu dienu strādāja munīciju rūpnīcās. Puiša māte – otrās paaudzes konvertēta dienvidkorejiete. Šāda ģimenes vēsture ir pielīdzināma lielākajai daļai Japānā dzīvojošo korejiešu, kas uz valsti pārcēlās dzīvot 20. gadsimtā.

Tēvs savu pilsonību jau iepriekš divas reizes ir brīvprātīgi mainījis, atklāti pauž savu politisko nostāju pret pārmaiņām valstīs, un cer to izdarīt vēl trešo reizi, līdz ar to arī dēla dzīvē tieši izpaužas visas grūtības, ar kurām saskarās visi statusa maiņas pretendenti. Kā grāmatā iekļauti piemēri minami nosodījums no kopienas puses un aizspriedumi no apkārtējiem.⁶

Būdams ziemeļkorejietis, valsts, kurai tikai ar pāris citām valstīm ir diplomātiskas attiecības, pārstāvis, viņš nevar iegūt vīzu, lai dotos savā sapņu ceļojumā. Tēvs, lai uzlabotu savas iespējas veiksmīgi gūt vīzu, pieņem lēmumu nodibināt labas attiecības ar Dienvidkoreju pārstāvošo organizāciju Japānā vīzas. Sugiharas monologā minēts, ka valstī ir divas etniskās korejiešu organizācijas – *Čongrjona*, ar kuru sevi asociē pussalas Ziemeļu režīma atbalstītāji, un *Mindana*, kurai pieder Dienvidkorejas pārstāvji. Autors šīs abas asociācijas pielīdzina Viljama Šekspīra “Romeo un Džuljeta” lugā esošajām, savstarpēji naidīgajām dzimtām Monteki un Kapuleti, rakstot, ka starp abām grupām mēdz būt sadursmes, taču tās ietur drošu distanci viena no otras. Implicējot iespējamu liela mēroga sadursmi nākotnē, Kaneširo retoriski jautā, vai lasītājs atcerās, kā luga beidzās.⁷

Tēvs, iepriekš būdams aktīvs *Čongrjonas* loceklis, kas pavadīja savu brīvo laiku, cīnīdamies par Japānā dzīvojošo ziemeļkorejiešu tiesībām, ieguldīja lielas summas organizācijas uzturēšanā, taču viņa pūliņi beigās netika novērtēti, tēvam saprotot, ka asociāciju vairāk satrauc nevis Japānā mītošā diaspora, bet gan pati Ziemeļkoreja. Šo atklāsmju rezultātā viņš zaudēja ticību gan *Čongrjonas* pašā idejā, gan savā dzimtenē. Šī epizode liecina par to, ka lielu daļu organizācijas ienākumu nodrošināja tās locekļi caur ziedojumiem, kā arī tā implicē, ka *Čongrjonas* palīdzību, iespējams, ne vienmēr saņem tie, kam tā ir nepieciešama.⁸

⁶ Kaneshiro, Kazuki. *Go. Amazon Crossing*. 2000. 2.lpp.

⁷ *Ibid.* 3.lpp.

⁸ *Ibid.* 4.lpp.

Romānā arī ir aprakstīts Dienvidkorejas pilsonības iegūšanas process, minot to, ka jebkurš pretendents, kam pagātnē ir bijusi jebkāda saistība ar iespējamu etnisku nodevību, piemēram, tie, kas kalpoja *Čongrjonai*, gluži kā Sugiharas tēvs, parasti saskārās ar īpaši ilgu pieteikuma atbildes saņemšanas laiku, ko ir iespējams paātrināt, personīgi sarunājot ar *Mindanas* darbinieku un veicot iemaksu. Šis gadījums rosina domāt, ka, iespējams, organizācijās valda korupcija, kas tikai apstiprinātu iepriekšminēto taisnīgas palīdzības sniegšanas neesamību, kā arī implicē to, ka lielā mērā asociāciju primārā būtība slēpjas naudas aprites nodrošināšanā, nevis tēvzemes kultūras gara uzturēšanā.⁹

Cita problēma, ar ko saskārās diasporas pārstāvji romānā ir grūtības brīvi ceļot uz Ziemeļkoreju. Tēva brālis, kurš 1950. gadu laikā repatriācijas kampaņas ietvaros, kura sludināja atgriešanos pie savējiem un pielīdzināja Ziemeļkoreju paradīzei zemes virsū, vēlēdamies aizbēgt no diskriminācijas un nabadzības Japānā, atgriezās dzimtenē, taču pat dzīvodams tur viņš bija finansiāli atkarīgs no sava brāļa, kurš tam pa pastu sūtīja medikamentus un citas sadzīves lietas. Sugiharas tēvs, mainījis pilsonību un nodevis *Čongrjonu*, kas bija viņa vienīgā reālā iespēja uzturēt saikni ar brāli, apzinājās, ka abi visdrīzākais vairs nekad nesatiksies.¹⁰

Šī iestāde galvenokārt figurē grāmatā kā vienīgais logs uz Ziemeļkoreju un visu ar to saistīto Japānā, un šīs iespējas cilvēkam paveras, izrādot lojalitāti organizācijai, tādējādi arī Ziemeļkorejai, tās ideoloģijai un režīmam. Jau 20. gadsimtā, kad, kara vajāti, diasporas pārstāvji sāka masveidā ierasties un, konsekventi, uzturēties Japānā, *Čongrjona* ir bijusi neatsverami nozīmīgs tīmeklis, kas funkcionē kā vietējo korejiešu atbalsta centrs un Korejas ziemeļos esošās varas vēstnesis Japānā.

1.2. Organizācijas vēsture

Korejiešu diasporas nostiprināšanās Japānā uzsākās Koloniālās Japānas (1895-1945) laikā, kad tie tika ievesti valstī kā lēts darba spēks. 1910. gads, kad pēc Korejas aneksijas valstī tika ievesti korejieši, uzskatāms par pirmo vilni. Sievietes tika seksuāli paverdzinātas, bet vīriešiem bija piespiests strādāt fizisku darbu rūpnīcās vai dienēt Imperiālās Japānas armijā.¹¹

Otrais imigrācijas vilnis noritēja Otrā Pasaules kara (1939-1945) laikā, kad Korejas iedzīvotāji tika ievesti Japānā un nodarbināti mīnu laukos vai izmantoti kā armijas resurss. Ņemot vērā ļoti smagos darba apstākļus, kuros tika paverdzināti cilvēki, teju desmit procenti no Otrā Pasaules kara laikā ievestajiem korejiešiem zaudēja dzīvību. Otrā pasaules kara beigās

---

⁹ Kaneshiro, Kazuki. 4.lpp.

¹⁰ Ibid. 5.lpp.

¹¹ Brown, Lisa. *Resource for teachers. Caught between two countries: Zainichi Koreans in Japan*. Virginia Review of Asian Studies. Vol.17. 2015. 254.lpp.

Japānas korejiešu skaits bija sasniedzis jau 2.3 miljonus. Šī komūna, zaudējusi savu identitāti un valsti, pēc Sanfrancisko Miera līguma parakstīšanas zaudēja arī Japānas pilsonību, kas kalpoja kā virzītājspēks Korejiešu kopienu izveidē¹².

Pēckara periodā diasporas pārstāvju priekšā pavērās vairākas iespējas: atgriezties Ziemeļkorejā vai Dienvidkorejā laikā, kad valstis ir jukās, kļūt par naturalizētu japāni, kas kaut kādā mērā nozīmētu atteikties no korejiešu kultūras, vai palikt Japānā bez pilsonības, un, līdz ar to, ar ļoti ierobežotām tiesībām. Pirmo reizi vairāku dekāžu laikā korejiešiem bija iespēja repatriēt un izvēlēties komunicēt savā valodā, atgriezties pie saviem tautiešiem un kārt savas valsts karogu. Lielākā daļa cilvēku izvēlējās atgriezties dzimtenē, taču ap 600000 korejiešu palika Japānā. Starp palikušajiem, tie, kas vai nu uzskatīja sevi kā ziemeļkorejiešus, vai arī atbalstīja ziemeļos valdošo režīmu, dibināja *Čongrjonu* – Japānas Korejiešu Rezidentu asociāciju.¹³

Tie korejieši, kas izvēlējās palikt par Japānas rezidenti, sāka tikt dēvēti par *dzaiņiči* (在日; *zainichi*) korejiešiem, kas japāņu valodā sastāv no ķīniešu rakstzīmēm 在 dzai – būt, atrasties un 日 ņiči – Japāna, un šis vārds līdz pat mūsdienām tiek asociēts uz nacionālo minoritāšu grupām Japānā, tam klāt pievienojot konkrēto nacionalitāti. Cilvēki, kas izvēlējās izrādīt savu lojalitāti Ziemeļkorejas ideoloģijai tika dēvēti par *dzaiņiči čōsendžin* (在日朝鮮人; *zainichi chōsenjin*) jebšu Japānā dzīvojošie Ziemeļkorejas iedzīvotāji. Savukārt tie, kas sevi asociēja ar Dienvidkoreju, tika saukti par *dzaiņiči kankokudžin* (在日韓國人; *zainichi kankokujin*) jeb Japānā dzīvojošie Dienvidkorejas iedzīvotāji.¹⁴ Vārda lietojums asociējams arī uz citu tautību pārstāvjiem, piemēram, Japānas ķīniešiem – *dzaiņiči čūgokudžin* (在日中国人; *zainichi chūgokujin*).

Čongrjona (총련) jeb *Čōsen Sōrena* (朝鮮総連; *chōsen sōren*), kuras pirmie strāvojumi dibināti 1945. gadā, pēc Korejas neatkarības gūšanas, sākotnēji funkcionēja kā politiski neitrāla organizācija, kuras primārais mērķis bija sniegt atbalstu valstī dzīvojošajiem vairāk kā 2 miljons korejiešiem atgriezties dzimtenē un asistēt to ikdienas gaitās. Taču, līdz ar ideoloģisko konfliktu rašanos Korejas pussalā, kreisais spārns, kas atbalstīja Kima Iļsonga (1912-1994) komunistisko politiku, pārņēma organizācijas pilnīgu varu, tādējādi zaudējot savu politisko neitralitāti. 1955. gadā ar Ziemeļkorejas palīdzību, tika dibināta *Čongrjona*, kas funkcionēja kā atbalsta tīmeklis Japānā mītošajiem KTDR piederīgajiem.¹⁵

¹² Brown, Lisa. 255.lpp.

¹³ Narasimha, Yalla Venkata Surya Rama; Kotecha, Rushabh. *Chongryon's Scenario in Japan*. International Journal of Advance Research, Ideas and Innovations in Technology. Vol 3., Issue 1. 2018. www.ijarnd.com

¹⁴ Brown, Lisa. 254.lpp.

¹⁵ Lee, Yaechan. *Japan's North Korean Diaspora*. Tokyo Report. 2018.

<https://thediplomat.com/2018/01/japans-north-korean-diaspora/> [skat. 6.04.2021]

Čongrjona neatsverami ietekmēja Japānas politisko scēnu, izveidojot un uzturot etnisko korejiešu anklāvu Japānas sabiedrībā, veidojot skolas, tirdzniecības sakarus, bankas un slimnīcas.¹⁶

1.1.1. Mindana

1945. gadā dibinātā Japānā dzīvojošo korejiešu līga, kas okupācijas gados bija visspēcīgākā ārpus Korejas esošā korejiešu organizācija, pēc Ziemeļkorejas ideoloģijas pārsvara gūšanas 1946. gadā, sašķēlās divās daļās – iepriekš minētajā Čongrjonā, un labējajā *Mindanas* (民団; *mindan*) jeb *Dzai Nihon Čōsen Kjorjū Mindan* (在日本朝鮮居留民団; *Zai-Nihon Chōsen Kyoryū Mindan*) apvienībā. Līdz ar Korejas Republikas dibināšanu 1948. gadā, organizācija tika pārdēvēta, no tā izņemot Čōsen (朝鮮; *chōsen*), kas tiek asociēts ar pussalas ziemeļiem, un to aizvietoja ar *Daikan Minkoku* (大韓民国; *daikan minkoku*), kas tieši tulkojās kā Korejas Republika.¹⁷

Mindanas primārā loma ir Japānas korejiešu diasporas un Dienvidkorejas sakaru uzturēšana, tai pat laikā funkcionējot arī kā rīks Dienvidkorejas iekšlietu un ārlietu politikas izpildē. Kā viena no nozīmīgākajām organizācijas darbības jomām ir uzskatāma arī Korejas pussalā esošo abu valstu pamiera noslēgšanas mudināšana, kā nolūkiem 1977. gadā tika nodibināta Mierīgas Atkalapvienošanās Veicināšanas Birojs. *Mindana* arī tiecās kļūt par “tiltu, kas savieno Koreju un Japānu, un sekmē globalizēšanos, veicinot ‘multikulturālu harmoniju’ un ‘cieņu pret cilvēktiesībām’.”¹⁸ Mūsdienu kontekstā, *Mindanas* tiešā darbība izpaužas vairāk vietējā līmenī, risinot iekš Japānas esošās problēmas, ne tik ļoti koncentrējoties diplomātisku jautājumu risināšanu.

No visiem Japānas korejiešiem, kas nav naturalizējušies, aptuveni 65% tiek asociēti ar *Mindanu*, tādējādi – Dienvidkoreju. Taču, lai arī šai organizācijai biedru skaits ir lielāks, tai nav tik attīstīta skolu sistēma kā Čongrjonai, kas jau no agras bērnības skolo jaunos diasporas pārstāvjus.¹⁹ Arī *Mindana* organizē pasākumus, vasaras skolas jauniešiem tai skaitā braucienus uz Dienvidkoreju, kultūras apgūšanas un uzturēšanas nolūkos. Abas organizācijas, lai arī

---

¹⁶ **Feffer, John; Hiroshi, Matsubara; Mayuko, Tokita.** *Japan's Korean Residents Caught in the Japan-North Korea Crossfire.* The Asia-Pacific Journal; Japan Focus. 2007. <http://www.japanfocus.org/site/view/2327> [skat. 13.03.2021]

¹⁷ *Human Rights in North Korea, Hearing Before the Subcommittee on International Organizations of the Committee on International Relations, House of Representatives, Ninety-fourth Congress.* 1976.

¹⁸ **Miller, Steve.** *Ethnic Korean Groups in Japan Advance Korean Rights, Culture and Unification with Homeland.* 2018. <https://www.voanews.com/east-asia/ethnic-korean-groups-japan-advance-korean-rights-culture-and-unification-homeland> [skat. 14.04.2021]

¹⁹ **Mcbride, Blair.** *Young 'Zainichi' Koreans look beyond Chongryon ideology.* 2008. <https://www.japantimes.co.jp/community/2008/12/16/issues/young-zainichi-koreans-look-beyond-chongryon-ideology/> [skat.4.05.2021]

primāri nodarbojas ar korejiešu etniskās kopienas uzturēšanu un atbalstīšanu, līdz ar korejiešu rezidentu komūnas internacionalizāciju, ir spiestas regulāri atjaunot un izvērtēt savas organizatoriskās aktivitātes. Pēdējo gadu laikā, kad korejiešu diasporas tiecas uz stabilu iekārtošanos Japānas ekonomikā, pieprasījums pēc šīm organizācijām tuvāko gadu laikā varētu ievērojami sarukt, aktualizējoties jautājuma par to nepieciešamību rašanā.²⁰

Mūsdienās, laikā, kad Japānā ir pieaugoša interese Dienvidkorejas kultūrā, *Mindana* ir izveidojusi programmas un pakalpojumus ne vien *dzaiņiči* pārstāvjiem, bet arī japāņiem, kuras tā izpilda caur savām filiālēm, tādējādi popularizējot Dienvidkorejas kultūras elementus un funkcionējot kā kulturāla vēstniecība.²¹

Mindana, gluži kā *Čongrjonai*, arī ir organizācijas atzari, kas atbild par konkrētu jomu pārvaldi. Tās ir Japānas korejiešu sieviešu asociācija, *Dzaiņiči* studentu brīvprātīgās armijas asociācija, Japānas korejiešu vieglatlētikas asociācija, Japānas korejiešu tirdzniecības kamera, Japānas korejiešu jaunatnes asociācija, Japānas korejiešu studentu biedrība, Japānas korejiešu zinātnes un tehnoloģiju inženieru biedrība, kā arī Japānas korejiešu juridiskais forums. Pastāv arī citas saistītās organizācijas, kas atbild par kultūru, izdevumiem u.c.²²

Pēc 2016. gadā ievāktiem datiem, *Mindanas* reģistrā ir uzskaitīti 326411 biedrs, kas ir par vairāk kā 4000 mazāk, nekā gadu iepriekš, un par teju 6000 cilvēku mazāk, nekā divus gadus iepriekš. Gads, kad *Mindanas* biedru skaits bija viskuplākais bija 2000., vismazākais – pēdējā statistikas apkopošanas reizē – 2016. gadā.²³ Tas ir skaidrojams ar to, ka arvien vairāk *dzaiņiči* pārstāvju izvēlas naturalizēties, kas norāda uz lēnu nepieciešamība pēc organizācijas zušanu.

1.2. Organizācijas ideoloģija

Čongrjonas ideoloģija lielā mērā ir bāzēta uz *Džuče* (주체) ideju, kas ir uz cilvēku (sabiedrību) bāzēts un no cilvēka esamības izrietošs pasaules skatījums. *Džuče* ideja funkcionē arī kā Ziemeļkorejas, un tai piederīgo, patriotisma vadlīnija, kas kalpo kā visas tautas vienojošs elements, kā arī *Čongrjonas* būtības pamatprincips. Organizācijas sūtība un attīstība ir vērsta uz visu Ziemeļkorejas valsts piederīgo interešu aizstāvēšanu, kā arī šīs etniskās grupas, un, vispārēji, korejiešu sabiedrības Japānā, uzturēšanu²⁴. Uz *Džuče* idejas pamatiem balstās visas

---

²⁰ **Ryang, Sonia.** *Diaspora Without Homeland. Being Korean in Japan.* University of California Press. 2009. 91.lpp

²¹ **Ryang, Sonia.** 138.lpp.

²² **Mindan.** 民団概要. [Mindan Gaijō. Mindanas pārskats]. . <https://www.mindan.org/soshiki.php> [skat 1.05.2021]

²³ **Ibid.**

²⁴ **Chongryon.** 主体性の原則[*Šutaisē no Gensoku*; Neatkarības principi] <http://www.chongryon.com/j/cr/about/3-5.html> [skat.2.04.2021]

Čongrjonas aktivitātes, tādējādi izrādot piederību un lojalitāti Ziemeļkorejā valdošajam režīmam un iekšpolitikai.

Organizācijas sūtība atklājas tās vēlmē palīdzēt diasporas pārstāvjiem, izmantojot dzimtenes ideoloģisko mantojumu, tikt galā ar morālām un sociālām problēmām, aizstāvot biedru, tātad arī valsts patriotu, intereses. Vēl vērts pieminēt to, ka īpaši tiek piekoptas tās vērtības, kas cilvēku dzīvesziņā iemūžina Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas (KTDR) politisko ideoloģiju, iekļaujot tās elementus gan organizācijai pakļautajās skolās, gan citās ar to saistītās iestādēs. Ar organizāciju saistītajos uzņēmumos bieži manāma KTDR režīma propaganda: plakāti, līderu portreti u.c.²⁵

Čongrjonas ideoloģija izpaužas arī aktīvā patriotismā un Ziemeļkorejas režīma sludināšanā, iekļaujot propagandas elementus visās zemāk stāvošajās instancēs. Diasporu izglītojošās aktivitātes, jebšu šī ideoloģiskā izglītība, ar laiku tiek paplašināta, kā tās izplatības bāzes centrus atzīmējot tieši korejiešu etniskās skolas.²⁶

Etniskā saistība ar Ziemeļkoreju netiek sludināta tikai administrējot korejiešu etniskās skolas, bet arī organizējot repatriācijas pasākumus, ar ko aizsākās šīs biedrības aktivitātes 20. gadsimtā, tādējādi atkalapvienojot ģimenes. Organizācija izrāda arī savu tuvo saistību KTDR, publiski uzturot tuvas attiecības ar valsti, oficiālās dāvanu, vēstuļu un finansiālās palīdzības apmaiņās, kā arī dodot iespēju augsta līmeņa organizācijas biedriem *Čongrjonu* pārstāvēt, un iesaistīties Ziemeļkorejas politiskajā scēnā kā Japānā esošās diasporas pārstāvjiem. Visi šie pasākumi, kas dod iespēju sajusties vienotam ar valsti, tiek veikti, lai izrādītu savu lojalitāti un dzimtenes mīlestību, vienu no *Čongrjonas* izveides pamatiemesliem.²⁷

1.2.1. Diskusija par Korejas Tautas Demokrātisko Republiku apzīmējošiem vietvārdiem

Kā politiska vienība, Koreja ir salīdzinoši īsā laika posmā vairākas reizes mainījusi vārdus. Līdz 1897. gadam pastāvējušā Korejas karaliste (1392-1897) tika galvenokārt dēvēta par Koreju, Čosenu (Korea; Chosen) avotos angļu valodā, Čosonu (조선) korejiešu valodā un Čōsenu (朝鮮; *Chōsen*) japāņu valodā. Varai mainoties, 1897. gadā, līdz ar Korejas impērijas (1897-1910) sākumu, tā tika pārdēvēta par Lielo Korejas Impēriju (Great Korean Empire) angļu

²⁵ **Rex, John.** *The Concept of a Multicultural Society.* The Ethnicity Reader: Nationalism, Multiculturalism and Migration. Cambridge, Oxford and Malden. Polity Press. 2010. 217.lpp.

²⁶ **Public Security Intelligence Agency.** Annual Report 2011. Review and Prospect of Internal and External Situations.

²⁷ **Shipper, Apichai W.** *Nationalisms of and Against Zainichi Koreans in Japan.* Asian Politics & Policy – Volume 2, Number 1.

valodā, *Tēhan Džeguk* (대한제국) korejiešu valodā un *Daikan Tēkoku* (大韓帝國; *Daikan Teikoku*) japāņu valodā. Pēc Japānas aneksijas 1910. gadā, Korejas pussala tika saukta par Čosenas Japānas teritoriju, un visi vietvārdi, kuri sevī iepriekš ietvēra vārdu Koreja, tika pielāgoti un mainīti, aizstājot ar jauno politisko apzīmējumu – Čosena.²⁸

Pēc Japānas varas beigām, 1948. gadā, Aukstā kara rezultātā, kad Korejas teritorija tika sadalīta divās daļās, ziemeļu daļa tika atzīta kā Ziemeļkoreja (北朝鮮; *Kita Chōsen*), taču dienvidu – Dienvidkoreja (南朝鮮; *Minami Chōsen*). 1948. gada 15. augustā dienvidu Korejā tika pasludināta Korejas Republika (KR), savukārt tā paša gada 9. septembrī pussalas ziemeļu daļā tika izveidota Korejas Tautas Demokrātiskā Republika (KTDR). Abas valstis ir pieteikušas prasību par pilnīgu pussalas jurisdikciju, kas ir saglabāties līdz pat mūsdienām. Čongrjonas biedri lielākoties lieto vārdu *Kjōvakoku* (共和国; *kyōwakoku*) jeb Republika, kuru attiecina uz KTDR, taču šī termina lietojums nav populārs ārpus diasporas.²⁹

Japānas Korejiešu rezidentu asociācija, aizstāvot Ziemeļkorejas intereses, paudusi neapmierinātību ar vārdu izvēli KTDR apzīmēšanai. Japānā KTDR tiek nereti saukta par *Kita-Čōsen*, līdzīgi kā citviet pasaulē, dēvējot to par Ziemeļkoreju. Taču šī vārda lietojums asociācijas skatījumā traktējams kā aizskarošs, noniecinošs, jo attiecināms tikai uz Korejas pussalas ziemeļu daļu, tātad – konkrētu ģeogrāfisku reģionu, neskatoties uz to, ka KTDR valdība pieprasa suverenitāti pār visu Korejai piederošo teritoriju. Līdz ar to šī vietvārda lietojums implicē KTDR politiskās nostājas noliegšanu.³⁰

1972. gadā, asociācija uzsāka kampaņu, kas paredzēja pilnīgu vārda *Kita-Čōsen* izskaušanu Japāņu sabiedriskajos medijos. Lai arī šis mēģinājums nebija līdz galam veiksmīgs, lielākā daļa no sociālo mediju kompānijām piekrita attiecinot uz valsti lietot tās pilno oficiālo nosaukumu vismaz reizi visos rakstos, kur valsts pieminēta. Tādējādi, *Kita-Čōsen* tika aizvietots ar *Čōsen Minšu-šugi Džinmin Kjōvakoku* (朝鮮民主主義人民共和國; *Chōsen Minshu-shugi Jinmin Kyōwakoku*) jeb Korejas Tautas Cilvēku Demokrātiskā Republika. Taču 2003. gadā, avīzē “Tokyo Shimbun” tika izlikts paziņojums, ka turpmāk šis garais nosaukums vairs netiks lietots, aizvietojo to ar ierasto *Kita-Čōsen*.³¹ Šim piemēram sekoja arī citas japāņu avīzes, kā “Asahi”, “Mainichi” un “Nikkei”, šīs pārmaiņas izziņojot arī televīzijā.³²

---

²⁸ Nantais, Simon. *Koreans and the Politics of Nationality and Race During the Allied Occupation of Japan, 1945-1952*. University of Victoria. 2011. lpp.37.

²⁹ Ibid.

³⁰ Green, Shane. *Treaty plan could end Korean War*. The Age. 2003.

<http://www.theage.com.au/articles/2003/11/05/1068013255536.html> [skat. 2.04.2021]

³¹ Gally, Tom. Lexical Leavings. 2003. <http://www.gally.net/leavings/00/0013.html> [skat. 1.05.2021]

³² Gally, Tom. Lexical Leavings. 2003. <http://www.gally.net/leavings/00/0022.html> [skat. 1.05.2021]

Mūsdienās valsts pilnais nosaukums jeb Korejas Tautas Demokrātiskā Republika Japānā tiek lietots vien oficiālā dokumentācijā, interneta vidē un plašsaziņas avotos, līdzīgi kā citviet pasaulē, tiek izmantots apzīmējums Ziemeļkoreja, kā lietojums, lai arī pretrunās ar Čongrjonas izpratni par pareizo terminoloģiju, nav ar negatīvām konotācijām. Šī organizācijas nostājas paušana norāda uz Čongrjonas aktīvu iesaisti KTDR publiskā tēla veidošanā, pārstāvēt un aizstāvēt valsts politiskās intereses, kas uzskatāma par vienu no iestādes ideoloģiskajām pamatnostādnēm.

1.2.2. Džuče

Čongrjonas aktivitātes primāri bāzējās uz politiskās filozofijas *Džuče* (주체), kas no korejiešu valodas tieši tulkojama kā “priekšmets”, “subjekts”, taču bieži vien šis termins tulkots kā “pašpaļāvība”, jebšu uz subjektu, kas ir ikviens indivīds, vērsta domāšana. Džuče idejas pamatlicējs, Korejas Tautas Demokrātiskās republikas dibinātājs Kims Ilšongs (1912-1994), 1930. gada jūnijā to prezentēja Jauno Komunistu Līgas un Anti-Imperiālistu Jaunatnes līgas sanāksmē, ierosinot šo ideoloģiju kā veidu, kam sekojot, var veiksmīgi organizēt revolūciju. *Džučes* pamatideja pauž to, ka galvenais revolūcijas virzītājspēks ir cilvēku masas, kuru izglītota, organizēta un mobilizēta darbība var novest pie triumfa. Šīs teorijas pamatā ir uzskats, ka ikkatram pilsonim būtu jāprot prasmīgi un atbildīgi rīkoties ar sev dotajiem resursiem, vadoties pēc saviem ieskatiem.³³

Kims Džongiļs (1941-2011), Kima Ilšonga vecākais dēls un *Džuče* idejas attīstītājs, definēja trīs pamatprincipus, uz kuriem bāzējas ideoloģija: sociovēsturiskais princips, filosofiskais princips un vadības princips, kuri atklāj nozares, iekš kurām ideja tiks integrēta un realizēta.³⁴

Sociovēsturiskais princips definē sabiedrības būtību, to, kas mudina tai mainīties un mainīt vēsturi, kā arī apraksta līdera lomu šajā socio-vēsturiskajā kustībā. Cilvēks, uzskatāms par neizslēdzamu sabiedrības komponentu, ir tas, kas formē jebkādu sociālu procesu, tādējādi esot galvenais sabiedrības pārmaiņu virzītājspēks.³⁵ Un cilvēks, kā centrālā figūra sociumā, ir tās būtiskākais attīstības aspekts, kas, ne vien pārvalda pār valsts materiālajiem labumiem, bet arī ir spējīgs tos ražot. Līdz ar to, vienotas cilvēku masas, kurā ikkatrs tās loceklis

---

³³ **Pyongyang: Foreign Languages Publishing House** *Juche Idea: Answers to Hundred Questions*. 2014. 1. lpp.

³⁴ **Ibid.** 2.lpp.

³⁵ **Ibid.** 21.lpp.

ir strādīgs, pašmotivēts un lemtspējīgs, prasmīga pārvaldīšana atklājas *Džuče* idejas sociovēsturiskā aspekta realizācijā.

Filosofiskais princips skaidro cilvēka pozīciju un lomu pasaulē, izceļot pasaules un cilvēka savstarpēju mijiedarbību kā filosofijas fundamentālo problēmu.³⁶ Uz šī principa bāzēts arī socio-vēsturiskais un vadības princips, kas apskata cilvēka ietekmi laika periodu maiņā un tā resursa funkciju. Filosofiskā aspekta pamatā ir uzskats, ka cilvēks ir sociāla būtne, kas piekopj sociālu saikņu, grupu veidošanu un uzturēšanu, taču, atšķirībā no citām dzīvām būtnēm, cilvēkam piemīt neatkarība, ar kuras palīdzību tas pretojas aizliegumiem un ir spējīgs pakļaut citus, kontrolējot apstākļus sev vēlami.

Cilvēkam piemīt arī radošums, kas izpaužas prasmē no visa vecā radīt ko jaunu, uzlabojot dzīves kvalitāti, kā arī apziņa, kas ļauj izprast (un apšaubīt) pasauli, un tajā valdošos likumus. Visi šie faktori ir savstarpēji saistīti, jo no neatkarības rodas radošums, un, tai pat laikā, radošums ir nodrošina neatkarības radīšanos. Savukārt, apziņa ir galvenais priekšnosacījums neatkarībai un radošumam, kas arī pilda jebkādu procesu regulēšanas un pārvaldīšanas funkciju.³⁷

Vadošais princips pauž neatkarīgas nostājas nepieciešamību, kā arī ideoloģijas kā centrālā aspekta, izcelšanu, pielietojot radošas metodes, revolūcijas un pārmaiņu procesos. Neatkarīgas nostājas ieviešana politikā palīdz sasniegt pašpietiekamību valsts ekonomiskajā un aizsardzības sektorā.³⁸

Šāda veida sabiedrības netieša organizēšana dāvā politiskajiem aktieriem uz rezultātu vērstus subjektus, kas, savukārt, nodrošina paredzamību un racionalitāti ilgtermiņā kā vienots cilvēku resurss.³⁹ *Džuče*, dažviet dēvēta par kvazirelīģiju, ar skaidrām ideoloģijas pamatnostādņēm, neapšaubāmi pilda Ziemeļkorejas un tai apakšā stāvošo organizāciju politisko un sociālo aktivitāšu formēšanas funkciju.⁴⁰ Kima Džongiļa "Par *Džuče* ideju" traktātā minēts, ka "*Džuče* ideja reprezentē nemainīgi virzošo Korejas revolūcijas ideju", jebšu pūliņus abu valstu apvienošanai.⁴¹ Šī ideoloģiskā nostādne manāma ne vien lokālā mērogā, t.i. *Džuče* sekojošas tautas modelēšana iekš Ziemeļkorejas, bet arī ārpolitikā, kur galvenās prioritātes ir saistītas ar nācijas atkalapvienošanu.⁴²

---

³⁶Pyongyang: Foreign Languages Publishing House *Juche Idea: Answers to Hundred Questions..* 2014.**Ibid.** 3.lpp. 11.lpp.

³⁷ **Ibid.** 3.lpp.

³⁸ **Ibid.** 46.lpp.

³⁹ C. Kenneth Quinones. *Juche's Role in North Korea's Foreign Policy.* International Symposium on Communism in Asia. Maison Franco-Japonais. 2008. 2.lpp.

⁴⁰ B.R. Myers. *Western Academia and the Word Juche.* Pacific Affairs: Vol.87, No. 4, 2014. 779. lpp.

⁴¹ C. Kenneth Quinones. 2014. 2.lpp.

⁴² **Ibid.** 4.lpp.

Džuče ideja ir iekļauta arī Ziemeļkorejas izglītības sistēmā, tai skaitā, lai arī netieši, ziemeļkorejiešu skolās Japānā. Šī ideoloģija tiek pasniegta KTDR vēstures un politikas kontekstā, kā arī mācot jauniešiem par *Čongrjonas* uzbūves un esamības principiem.

Džučes ideja ir kritizēta kā novecojusi un nederīga mūsdienās, un pat iepriekšējā Ziemeļkorejas līdera Kima Džongiļa piekoptā politika vērtēta kā nepilnvērtīga ārpolitisko mērķu sasniegšanā. Vankils Jangs savā 1997. gada esejā “Ziemeļkorejas politiskā problēma: režīma izdzīvošanas stratēģija” raksta, ka “lai būtu veiksmīga politiskajā pēctecībā, Kima Džongiļa Ziemeļkorejai jāpaļaujas uz modernām un efektīvām varas leģitimitātes būvēšanas metodēm, nevis jāpiekopj mirušā līdera domu piemiņu”⁴³.

Taču, neskatoties uz to, šī ideoloģija ir dziļi iesakņojusies valsts varas pārvaldes organizācijās un cilvēku dzīvesziņā, kā arī uz tās pamata būvēti visi organizācijas pasākumi, kas apgrūtina tās pilnīgu izskaušanu.

1.3. Organizācijas aktivitātes

Pēc Otrā Pasaules kara, kad Japānā nacionālā integrācija tika izvirzīta kā prioritāte valsts būvēšanas politikā, Japānā mītošie korejieši sastapās ar ne mazums vien grūtībām.

Sanfrancisko Miera līguma ietvaros, Japānas valdība bija izveidojusi politiku, kas paredz visiem Japānas pilsoņiem nodrošināt pajumti, finansiālu atbalstu, kā arī asistēt citos dzīves aspektos, taču, līdz ar pamiera slēgšanu, korejiešu izcelsmes valsts iedzīvotāji vairs neskaitījās kā Japānas pilsoņi, tādējādi uz tiem neattiecās iepriekšminētās privilēģijas.⁴⁴

Zaudējuši savu Japānas nacionalitāti, tiem bija ļoti lielas grūtības tapt nodarbinātiem, un tieši šī organizācija funkcionēja kā tīmeklis, kas savienoja (arī radīja) darba devējus ar tā ņēmējiem. Pēckara periodā, kad *dzaiņiči* komūna bija bez savas valsts, tieši *Čongrjona* bija tā organizācija, kas nodrošināja atbalstu Ziemeļkorejas režīma atbalstītājiem, sniedzot tiem (un visai diasporas un kultūras uzturēšanai) ekonomisku palīdzību. Vēl jāpiemin, ka ne visi *Čongrjonas* biedri ir uzskatāmi par *Čongrjonas* politiskajiem atbalstītājiem vai darbiniekiem. Mūsdienās lielākā daļa savu saistību ar organizāciju ir guvuši nejauši, kad tos bērniībā vecāki aizveda uz *Čongrjonas* korejiešu skolu, tādējādi kļūdami tai piederīgi, pašiem apzināti šo lēmumu nepieņemot.⁴⁵

⁴³ Young, Whan Kihl. *North Korea's Political Problem: The Regime Survival Strategy*. 1997.

<https://nautilus.org/apsnet/apsnet-policy-forum/north-koreas-political-problem/> [skat. 1.03.2021]

⁴⁴ Kim, Myungja. *How does Diaspora Mobilization Become a Causal Feature of Structural Change?* Journal of Asian Security and International Affairs. December 2015, Vol. 2, No.3. 266.lpp.

⁴⁵ Ryang, Sonia. 2009. 64.lpp.

No Ziemeļkorejas saņemtā finansiālā palīdzība tika izmantota, organizācijai atverot skolas un citas institūcijas, kā arī diasporas pārstāvju biznesu izveidē, kas palīdzētu tiem stabilizēties Japānas darba tirgū. Pēdējo gadu laikā, *Čongrjona* ir bijusi zem liela politiskā spiediena. Vairāki tai piederošie īpašumi un finansiālais atbalsts ir Japānas valdības aizturēts, kā arī katra organizācijas operācija tiek tuvu novērota, aizdomās par nelegāliem naudas transfēriem ar Ziemeļkoreju. Šī situācija ir iedzinusi iestādi finansiāli grūtā situācijā, zinot, ka tā ir primārais finanšu avots visām tai zemāk stāvošām biedrībām.⁴⁶

Asociācija finansiāli uztur no kredītinstitūcijām un importa-eksporta kompānijām, līdz pat filmu kompānijai, kā arī tā rīko aklajiem randiņiem līdzīgus pasākumus priekš gados jaunajiem biedriem.⁴⁷

Čongrjona funkcionē arī kā pasu izsniegšanas un noformēšanas birojs. Tā kā Korejas Tautas Demokrātiskā Republika neatzīst dubulto pilsonību, liela daļa diasporas pārstāvju, nevēlēdamies zaudēt savas saknes, izvēlas nokārtot KTDR pasi, kas tiem atļautu saņemt politisku un tiesisku aizsardzību no KTDR puses nepieciešamības gadījumā, kā arī atvieglotu iespēju ceļot uz KTDR.⁴⁸ Pēc pasas pieteikuma iesniegšanas, aptuveni desmit dienu laikā tā tiek izstrādāta, taču, tā kā Ziemeļkorejas piederības statuss Japānā netiek uzskatīts par pilsonību, KTDR pases nēsātājiem nepieciešams nokārtot īpašas izziņas, lai ik reizi atgrieztos Japānā no jebkuras citas valsts. KTDR pilsoņiem arī jāiegūst vīza, lai apmeklētu teju visas pasaules valstis, izņemot pāris valstis, kā Ķīna, Mongolija, Maldīvu salas un Singapūra. Ceļojot uz valstīm, kas pieprasa vīzas nokārtošanu, diasporas pārstāvji var vērsties īpašās ar *Čongrjonu* afiliētās kompānijās, kas specializējas vīzu pieteikšanas procesos Ziemeļkorejas piederīgajiem.

Vīzas iegūšanas process Japānas ziemeļkorejiešiem ir sarežģīts un laikietilpīgs. Piemēram, lai iegūtu vīzu ieceļošanai valstīs, kas ir Eiropas Savienībā, nepieciešami sekojošie dokumenti: rezidences *dzairju* (在留; zairyu) kartīte (ID karte, ko izsniedz Japānā dzīvojošiem ārzemju rezidentiem, tai skaitā KTDR pases nēsātājiem, uz kuras norādīts uzturēšanās statuss, kā arī personīga identifikācijas informācija⁴⁹); pases kopija un oriģināls; detalizēts ceļojuma plāns; ceļojuma pamatojuma izklāsts; lidojumu rezervācijas apliecinājums, viesnīcas rezervācijas apliecinājums vai uzaicinājuma liecība; bankas deklarācija par pēdējo sešu mēnešu periodu; izraksts par kontā esošiem trīs mēnešalgām pielīdzināmiem līdzekļiem, kā arī izziņa

⁴⁶ **Narasimha, Yalla Venkata Surya Rama; Kotecha, Rushabh.** 251-252.lpp.

⁴⁷ **Lintner, Bertil.** *It's Hard to Hello Kim Jong Il.* North Korea. Asia Pacific Media Services Limited. 2003. http://www.asiapacificms.com/articles/japan_north_korea/ [skat.14.03.2021]

⁴⁸ **Kim, Chin.** *North Korea Nationality Law.* International Law. Vol. 6, No.2. 1982. 324.lpp.

⁴⁹ Procedures for Entry/Residence. Residence Card. <http://www.moj.go.jp/content/001291262.pdf> [skat.10.04.2021]

par nodarbinātību, turklāt, visiem šiem dokumentiem jābūt pārtulkotiem un notariāli apstiprinātiem.⁵⁰

Šajā sarežģītajā procesā, kur pat vienas kļūdas pieļaušana var rezultēties vīzas atteikumā, profesionāla palīdzība ļoti atvieglo ceļotāju gatavošanos braucienam. Turklāt, tieši visu iepriekšminēto grūtību dēļ, vairāki *dzaiņiči* pārstāvji, kas sākotnēji asociēja sevi ar Ziemeļkoreju, izvēlas mainīt pilsonību uz Dienvidkorejas, kas ievērojami atvieglo vairākus ar ceļošanu un vīzu iegūšanu saistītus juridiskus pasākumus. Šī pases nomaiņa (no KTDR uz KR) ir īss un lēts process, kuru iespējams nokārtot Dienvidkorejas vēstniecībā. Kā pluss iepriekšējiem ziemeļkorejiešiem, kas kļuvuši par Dienvidkorejas pilsoņiem, minams fakts, ka šie cilvēki, pat pēc pilsonības maiņas nezaudējot iespējas apmeklēt Ziemeļkoreju arī ar jauniegūto statusu.⁵¹ Savukārt, gadījumā, ja KR pilsonis maina savu piederību uz KTDR, uz viņu attiecas visi ierobežojumi, un šis indivīds zaudē tiesības bez vīzas apmeklēt Dienvidkoreju, līdz ar citām valstīm.

Kopš organizācijas dibināšanas, tā veido, uztur un pārstāv dažādus Ziemeļkorejiešu diasporas biznesus Japānas teritorijā, tādējādi iegūstot finansiālus līdzekļus KTDR un sludinot valsts ideoloģijas propagandas izplatību. Kopš ekonomiskās krīzes un tās rezultātā radušā trūkuma Ziemeļkorejā 1990. gados, kad *Čongrjona*, kā KTDR atbalstoša iestāde, saņēma palīdzību no Japānas valdības, kas nodrošināja iespēju segt ekonomiskās sekas un uzturēt humāno palīdzību pussalas Ziemeļos, organizācija ieauga 750 miljonu dolāru lielos parādos, kurus līdz pat 2012. gadam nebija spējīga atmaksāt. Tā paša jūnijā Japānas tiesa pavēlēja *Čongrjonai* izsolēt pārdot Tokijas centrā esošo organizācijai piederošo desmitstāvēgo biroju ēku, tādējādi nosedzot kredītsaistības.⁵²

Čongrjona atbild arī par iecelšanu KTDR no Japānas un atpakaļ, ar ko nodarbojas afiliētā "Uz mājām un ārzemēm" ceļojumu kompānija jeb *Čūgai Rjokōša* (中外旅行社; *chūgai ryokōsha*). Tā organizē ekskursijas uz KTDR, ceļojumus uz citām ārvalstīm, kā arī uzņem viesus Japānā, palīdzot nokārtot vīzas, rezervēt viesnīcu un saplānot ekskursijas maršrutu.⁵³

Izmantojot tādus organizācijas atzarus, kā Japānas Korejiešu Jaunatnes līga un Japānas Korejiešu Jaunatnes Komercijas kopiena, *Čongrjona* attīsta sistēmu, kā piesaistīt potenciālus biedrus, kā arī audzināt nākamās paaudzes aktīvistus. Sākot ar 2010. gadu, izmantojot

---

⁵⁰ **Truszkowski, Emil.** *A Japanese North Korean (with South Korean passport).*

<https://www.nknews.org/2016/04/a-japanese-north-korean-with-south-korean-passport/> [skat. 1.04.2021]

⁵¹ **Ibid.**

⁵² **Rosen, Armin.** *The Strange Rise and Fall of North Korea's Business Empire in Japan.*

<https://www.theatlantic.com/international/archive/2012/07/the-strange-rise-and-fall-of-north-koreas-business-empire-in-japan/260373/> [skat. 1.04.2021]

⁵³ 中外旅行社 [Čūgai Rjokōša; "Čūgai" ceļojumu kompānija]. 会社概要. [Kaiša Gaijō; Kompānijas profils] <https://www.chugai-trv.co.jp/company> [skat. 23.04.2021]

organizācijas nozaru filiāles, biedrība piedāvā konsultatīvu palīdzību un iedzīvotāju labklājības veicināšanas aktivitātes, tādējādi arī uzlabojot savu tēlu Japānas sabiedriskajos medijos un iekš pašas diasporas. Tika rīkota arī “90 dienu kampaņa”, kuras ietvaros bija organizēti dažādi pasākumi ar nolūku piesaistīt skolēnus korejiešu skolām, kā arī vairot Čongrjonai piederīgo personu skaitu.⁵⁴

Organizācija, sākot ar 1957. gadu, izlaiž arī iknedēļas avīzi Čoson Šinbo (조선신보), ko izmanto, lai informētu diasporas pārstāvjus par Ziemeļkorejā rīkotiem notikumiem, ar organizāciju saistītiem projektiem, kā arī jaunumiem, saistībā ar Japānas-Ziemeļkorejas attiecībām. Tie žurnālisti, kas piedalās avīzes veidošanā, tiek vadāti ekskluzīvās ekskursijās, iepazīstināti ar politikas un citiem jaunumiem, kas tiek izmantoti, iekļaujot attiecīgā perioda Ziemeļkorejas politisko gājienus un idejas propagandējošos rakstos.⁵⁵

Organizācija nonāca preses uzmanības centrā, kad 2020. gada rudenī avīzes interneta mājaslapa tika monetizēta, kas nozīmē to, ka publicētā informācija vairs nav pieejama interesentiem bez maksas. Lai arī iepriekš, apmeklējot avīzi e-vidē, katram interesentam bija jāreģistrējas un jāieiet savā profilā, tagad, papildu sava profila izveidei, tika ieviesta gada abonementa maksa ar vairākām opcijām, atkarībā no informācijas, kurai vēlas piekļūt, daudzuma un formāta. Šīs pārmaiņas lika japāņu medijiem spekulēt par iespējamu līdzekļu trūkumu organizācijai.⁵⁶

Pie Čongrjonas aktivitātēm minama arī tai zemāk stāvošo organizāciju uzturēšana. Pastāv dažādi šīs organizācijas atzari biedrību un savienību veidos, kas pārstāv ziemeļkorejiešu intereses konkrētās jomās un sniedz tiem atbalstu. Kā dažas no tām uzskaitāmas Japānas Korejiešu Jaunatnes līga, Japānas Korejiešu Zinātnes un Tehnoloģiju asociācija, Japānas Korejiešu Cilvēktiesību asociācija, Korejiešu Centrālā Ziņu aģentūra, Japānas Korejiešu futbola komanda un citas. Lai arī iestādes ar līdzīgiem nosaukumiem ir arī Mindanas pakļāvībā, tās ar Čongrjonas nodibinājumiem nav saistītas un nekonkurē.⁵⁷

Runājot par organizācijas nākotni – lai tā spētu izdzīvot un būt nepieciešama dzainīči komūnai, tai būs jāprot pielāgoties jaunajām paaudzēm, kam sekošana kādai ideoloģijai var

---

⁵⁴ **Public Security Intelligence Agency.** Japan Annual Report 2011. Review and Prospect of Internal and External Situations.. 2012. 17.lpp.

⁵⁵ **Hotham, Oliver.** “NK Signal”: State-backed South Korean news agency pitches inter-Korean romance. 2018. <https://www.nknews.org/2018/08/nk-signal-state-backed-south-korean-news-agency-pitches-inter-korean-romance/> [skat. 25.04.2021]

⁵⁶ **O’Carroll, Chad.** Pro-North Korea newspaper in japan monetizes website with paywall. 2020. <https://www.nknews.org/2020/11/pro-north-korea-newspaper-in-japan-monetizes-website-with-paywall/> [skat. 25.04.2021]

⁵⁷ 総聯の各級機関[Sōren no kakukjū kikan; Sōrenas visu līmeņu iestādes] 2008. <https://web.archive.org/web/20080927011847/http://www1.korea-np.co.jp/chongryon/org-ad.htm> [skat. 15.04.2021]

šķīst nesaistoša. Turklāt, redzot naturalizācijas tendenču pieaugumu iekš korejiešu rezidentu diasporas, kā arī lielo skaitu diasporas pārstāvju, kas neprot korejiešu valodu, jo tiem ikdienā tā nav nepieciešama, organizācijai nāksies rast veidu kā ne vien kultivēt Ziemeļkorejas dzīvesziņu, bet arī ieinteresēt jauktas kulturālās identitātes cilvēkus kļūt par daļu šīs biedrības.⁵⁸

Tā kā organizācija ar katru gadu lēnām zaudē biedrus, kas, vēlēdamies pieņemt savu japānisko identitāti, lemj par labu organizācijas pamešanai, vai, kas nav ieinteresēti būt sasaistīti ar ideoloģisku organizāciju laikmetā, kad individualitāte un globalizācija ir augstā vērtē, lai saglabātu savu būtiskumu, tai jāattīstās līdz ar laiku, t.i. jāpielāgojas, iekļaujot savā praksē ne vien tradicionālas etniskā gara uzturēšanas metodes, bet arī modernizējot tās, piemēram, attīstot kompānijas sociālos medijus, veidojot interešu grupas, rīkojot kritiskas diskusijas u.c.

---

⁵⁸ Narasimha, Yalla Venkata Surya Rama; Kotecha, Rushabh. 252.lpp.

2. Ziemeļkorejiešu integrācijas mehānismi Japānas sabiedrībā

Kaneširo romāna “Go” galvenais varonis Sugihara atklāti pauž savu pasaules skatījumu, kā arī pārdomas par savu vietu šajā pasaulē. Būdams bērns *dzaiņiči čōsendžin* vecākiem, viņš tika aizvests uz Čongrjonas vadītu korejiešu skolu, kurā mācīja atbilstoši Ziemeļkorejas ideoloģijai un politiskajām nostādnēm. Sugihara, komunisma ideju neieinteresēts, jau agrā bērnībā apzinās to, ka līdz galam sabiedrībā neiederas, un samierinās ar faktu, ka viņam jāiemācās sadzīvot ar radušajiem apstākļiem. Vecāku spiediena rezultātā, Sugihara piekrīt mainīt savu pilsonību uz Dienvidkorejas, un paziņo tēvam, ka vēlas pāriet uz japāņu skolu, lai “iepazītu lielo pasauli”.⁵⁹ Viscaur darbam figurē implikācijas par diezgan ierobežotas mācību vielas klātesamību korejiešu skolās, kas liedz studējošajiem apzināt pasaules kontekstā nozīmīgas problēmas. Skolu piedāvātā izglītība raksturota arī kā etnocentriska un piesātināta ar propagandas elementiem.

Līdz ar mācību priekšmetiem, kas tiek apgūti japāņu skolās, kā japāņu valoda, fizika, korejiešu skolās tika padziļināti mācīts par Ziemeļkorejas vēsturi, īpaši fokusējoties uz līderi Kimu Iļsongu, par kura varenību klāstīts daudz un ilgi. Galvenais varonis pielīdzina šīs skolas organizētai reliģijai, kuru primārais mērķis ir sludināt dzimtenes un tās līdera panākumus un ideoloģiju.⁶⁰ Autors arī min, ka meitenes šajās etniskajās skolās kā skolas formu valkā tradicionālo korejiešu ietērpu.⁶¹

Vēl šīm skolām raksturīgi pūliņi noturēt pēc iespējas vairāk audzēkņu, jo to skaitam sarūkot, līdz ar finansējuma mazināšanos, aktualizējas arī jautājums par konkrētās skolas turpmākas eksistences nepieciešamību. Skolēniem tiek lūgts noklusēt par izglītības iestāžu maiņu citiem klases biedriem, uzskatos, ka tas varētu ietekmēt arī viņu izvēles skolu mainīt, kā arī izskan komentāri par audzēkņa zināšanu līmeņa neatbilstību japāņu vidusskolām.⁶² Šādi aprakstītie starpgadījumi rosina domāt par skolas izglītības līmeņa zemumu, ko apstiprinātu šaubas par savu skolnieku gatavību valsts skolām, pasniedzējiem uzstājot, ka korejiešu skolās iet vieglāk.

Taču skolas gaitas japāņu vienaudžu starpā galvenajam varonim atklāj jaunus izaicinājumus, kā piemēram, komentārus par jaunieša korejiešu vārdu. Uzsākot mācības, sapulcē ar skolas direktoru, no pedagoga puses tika izteikts ieteikums pieņemt japāņu vārdu un apslēpt savu etnisko izcelsmi, tādējādi izvairoties no tādām potenciālām problēmām, kā

---

⁵⁹ Kaneshiro, Kazuki. 9.lpp.

⁶⁰ Ibid. 33.lpp.

⁶¹ Ibid. 96.lpp.

⁶² Ibid. 44.lpp.

apsmiešana no skolasbiedriem. Lai arī vārda maiņu puisis piekrita veikt, apslēpt savu etnisko piederību gan nē, sacīdams, ka tā ir nozīmīga daļa viņa identitātes, ar ko viņš lepojas.⁶³

Sugihara, tiekoties ar saviem *dzaiņiči* draugiem, mēdza iesmēt par valstī valdošo sistēmu, kas savā būtībā bija pret visiem ārzemniekiem (pat Japānā dzimuši korejieši ieņem ārzemnieka statusu valstī), samazinot darba un izaugsmes iespējas. Darba iespējas korejiešu rezidentiem ir ļoti ierobežotas, un daudzi pat necer uz neko vairāk kā darba vietu *pačinko*⁶⁴ (パチンコ; pachinko) salonā vai ģimenes restorānā. Puiša draugs Tavake, talantīgs un perspektīvs futbolists, lai arī uzaudzis, runādams japāņu valodā, bija ar Ziemeļkorejas pasi, kas viņam kā ārzemniekam atstāja teju nekādas iespējas sasniegt Japānas Augstāko līgu, diskriminācijas un aizspriedumu dēļ.

Līdzīgas epizodes manāmas arī Sugiharas dialogā ar draugu Džongilu, kur abi apspriež to, cik lietderīgi viņiem kā korejiešiem Japānā ir doties uz universitāti. Sugihara, apzinādamies to, ka pat pabeidzis universitāti viņš labākajā gadījumā kļūtu par ofisa darbinieku, jo viņa nacionalitāte pilnīgi noteikti ierobežo puiša iespējas uz augstāka statusa darbu, neuzstāda pārāk augstas ambīcijas.⁶⁵ Šī epizode atklāj to, kādas ir ārzemnieka statusa implikācijas darba tirgū, kā arī atklāj, ka trūkst Japānas korejiešus reprezentējošas augsta statusa personas Japānas publiskajā telpā un konkrētās, piemēram, sporta vai akadēmiska darba, jomās.

Līdzīga rakstura atgadījums notika arī Sugiharas tēvam, kuram tika atteikta kredītkartes izsniegšana, viņa etniskās izcelsmes dēļ.⁶⁶ Šīs epizodes iezīmē izteiktu ierobežojumu klātesamību ikdienas dzīvē, kas diasporas pārstāvjiem liedz pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrības dzīvē un citās šķietami ierastās aktivitātēs.

Darbā sistēmiski manāma sociālās diskriminācijas tēma, dialogos ar vienaudžiem, kā arī attiecībā ar iestādēm, kas varoņos izraisa šaubas par viņu vietu un nozīmi Japānas sabiedrībā. Lasāmi arī piemēri, kur korejiešu personāžiem novelē tiek ieteikts apslēpt vai nepieminēt daļu savas identitātes, tādējādi izvairoties no iespējama nacionālisma provocēšanas no japāņu puses, kas liecina par to, ka rasisma jautājuma risināšana ir visai ačgārna, apklusinot tā subjektus, nevis izglītojot tā veicējus. Šī tendence izpaužas kā skolu sektorā, tā arī darba un sabiedriskajā dzīvē.

---

⁶³ **Ibid.** 13.lpp.

⁶⁴ Spēļu automāts, kurā spēlētājs, izmantojot skaidru naudu vai iepriekšapmaksātas kartes, cenšas sakrāt pēc iespējas vairāk bumbiņas, kuras pēc tam var iemainīt pret dāvanām. Lai arī Japānā pastāv likums, kas aizliedz azartspēles, šīs nozares pārstāvji ir raduši veidus, kā to apiet, radot iespēju iegūtās dāvanas mainīt pret naudu *pačinko* saloniem blakus esošos kioskos.

⁶⁵ **Kaneshiro, Kazuki.** 48.lpp.

⁶⁶ **Ibid.** 137.lpp.

2.1. Asimilācijas politika

1952. gadā Japāna, atguvusi pilnu politisko kontroli no Sabiedrotajiem Bruņotajiem spēkiem, aizsāka pilnīgu valsts pārbūves kampaņu, aizstājot iepriekš esošo impērijas statusu ar vienas nācijas valsti. Uz šī mērķa pamata, valdība sāka piekopt politiku, kuras ietvaros valsts tika sistemātiski attīrīta no iepriekšējo koloniju rezidentiem, atņemot tiem tiesības un klasificējot šos cilvēkus kā ārzemniekus. Un kā ārvalstniekiem, tiem bija tiesības pieteikties pilsonībai, izejot cauri naturalizācijas procesam.⁶⁷

Koloniālās Japānas valdība, uzskatīdama, ka kulturāli abas valstis – gan Japāna, gan Koreja – ir samērā līdzīgas, ievieša jaunu politiku – *naisen ittai* (内戦一体; *naisen ittai*), kas tulkojama kā “iekšiene (Japāna) un Koreja, viens ķermenis (būtība)”, kuras primārais mērķis bija asimilēt Japānā esošos korejiešus impērijas stiprināšanas nolūkos.⁶⁸ Atšķirībā no citām impērijām, Japānas koloniālā politika un iespējamība asimilēt korejiešus bija krietni vien reālāka un izpildāmāka, zinot abu valstu tuvu ģeogrāfisko novietojumu un vizuālās līdzības (ko nevarētu teikt, piemēram, par Britu impēriju un tās centieniem Indijā), ko labi apzinājās Japāņu nacionālisti.

Pēdējo pāris dekāžu laikā ir manāms straujš pieaugums ārzemnieku, kuri piesakās Japānas pilsonībai, skaitā, un, ņemot vērā Japānas demogrāfiskos trendus, šie cipari ik gadu palielināsies. No visiem naturalizācijas procesa pretendentiem, vairāk kā 60 procenti ir korejiešu izcelsmes (sīkāki dati par viņu iepriekšējo etnisko piederību nav ievākti), kas parāda *dzainiči* vēlmi integrēties Japānas sabiedrībā un kļūt par pilnvērtīgiem tās pārstāvjiem. Pilsonības iegūšana tiem dod vienlīdzīgas tiesības, kā arī ļoti bieži tā maina apkārtējo attieksmes un izturēšanos. Ja agrāk, Japānas Impērijas laikā, valstī mītošie korejieši tika piespiedu kārtā asimilēti, tad mūsdienās naturalizācijas process tiek veikts katra personīgu, lielākoties praktisku (atvieglota darba iegūšana, ceļošana u.c.) iemeslu dēļ.⁶⁹

Kā viena no citām iespējām iekļauties sabiedrībā, bieži vien uzlabojot sava vārda sociālās implikācijas, ir vārda nomainā. Korejiešu vārdi ir viegli atšķirami no japāņu vārdiem, līdz ar to jau tikšanās momentā, sevi iepazīstinot, indivīds atklāj daļu savas individuālās etniskās identitātes. Daudzi korejiešu rezidenti Japānā izvēlās ikdienas dzīvē un dokumentācijās lietot japāņu izcelsmes vārdus, tādējādi izvairoties no iespējamās diskriminācijas un aizspriedumiem. Ja agrāk, Korejas kolonizācijas periodā (1910-1945) šī

⁶⁷ **Kazuko, Suzuki.** *Koreans of Japan (Zainichi Koreans).* Texas A&M University. 2005.

⁶⁸ **Lankov, Andrei.** *The Dawn of Modern Korea. Japanese policy of assimilation.* 2011.
http://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2021/03/165_82414.html [skat. 15.04.2020]

⁶⁹ **Lee, Soo Im.** *Naturalization Policy in Japan.* 帰化行政に見られる日本政府の外国人処遇政策 [Kika Gjōsē ni mirareru nipponsēfu no gaikokudžin šogū sēsaku; Japānas valdības attieksme pret ārzemniekiem, kas redzama naturalizācijas pārvaldībā]. No.5. 2005.

vārdu nomaīņa bija piespiedu pasākums, ko lielākā daļa *dzaiņiči* nevēlējās darīt, aiz cieņas pret senču doto vārdu, līdz ar Korejas brīvības atgūšanu, viņi japāņu vārdu atmeta un atgriezās pie sākotnējā.⁷⁰

Pēc Japānas Tieslietu ministrijas 2020.gadā apkopotajiem datiem, šobrīd Japānā mīt ap 464000 zaiņiči korejiešu, no kuriem nepilni 28 tūkstoši ir ar KTDR pilsonību. Lielākā daļa no tiem (27150) Japānā uzturas, būdami speciālā permanentā rezidenta statusā jeb *tokubecu ēdžūša* (特別永住者; *tokubetsu eijyūsha*), kas sākotnēji, pēc 1965.gadā parakstītās Japānas – Dienvidkorejas Normalizācijas līguma, tika izsniegts tikai korejiešu rezidentiem ar Dienvidkorejas pilsonību.⁷¹ Pārmaiņas tika veiktas 1981. gadā, pakļaujoties Apvienoto Nāciju Bēgļu Konvencijas ratifikācijai, kad Japānas valdība sāka piešķirt šo rezidences statusu arī Ziemeļkorejas rezidentiem, kā arī citiem iepriekšējo koloniju subjektu pilsoņiem.⁷²

Tiem *dzaiņiči* pārstāvjiem, kam nav speciālā permanentā rezidenta statuss, ir parastais permanentā rezidenta statuss, kas atšķirās ar to, ka tas tiek izsniegts, atšķirībā no speciālā statusa, dzīvojot valstī vienu līdz piecus gadus un atbilstot citiem kritērijiem, kā konkrētam naudas uzkrājumam.⁷³

Jau ar 21. gadsimta sākumu, vairāk kā 10000 *dzaiņiči* korejieši izvēlās naturalizēties ik gadu. Pirmās paaudzes *dzaiņiči*, kuri pieredzēja izteiktu diskrimināciju un teju pilnīgu izslēgšanu no sabiedrības 20. gadsimta vidū, tādējādi asociējot etniskās piederības maiņu ar savas identitātes nodošanu un visa pārdzīvotā noraidīšanu, lielākoties nevēlējās mainīt pilsonību. Tie, kas izšķirās par labu daļējai asimilācijai, pieņēma sev japāņu vārdu un publiskā vidē centās nosegt savu ‘korejiskumu’, uztraucoties, ka tas varētu radīt negatīvas implikācijas, kas rezultētos citādās attieksmēs no apkārtējo puses.⁷⁴

Mūsdienās jaunie diasporas pārstāvji neuzskata naturalizāciju par ko tādu, kas atņem no viņiem šo korejisko elementu. Lai arī diskriminācija pastāv vēl šodien, ir parādījusies jauna tendence, kur varam novērot kā etniskie korejieši ar lepnumu uzņem un izceļ savu japānisko elementu, pārņemot arī pilsonību.⁷⁵ Daudzi to saskata kā personīgu izvēli pieņemt savu Japānas

⁷⁰ Ishikada, Miki Y. *Japanese Education in the 21st Century*. iUniverse, Inc. 2005.

http://www.usjp.org/jpeducation_en/jpEdContents_en.html [skat. 24.04.2021]

⁷¹ 法務省 [Hōmušō; Japānas Tieslietu ministrija]. 在留外国人統計; 旧登録外国人統計 [Dzairjū Gaikokudžin Tōkē. Kjū Tōroku Gaikokudžin Tōkē; Ārvalstnieku iedzīvotāju statistika. Iepriekš reģistrēta ārvalstnieku statistika.] Tabula 20-06-01-1.: https://www.e-stat.go.jp/stat-search/files?page=1&layout=datalist&toukei=00250012&tstat=00001018034&cycle=1&year=20200&month=12040606&tclass1=00001060399&stat_infid=000032030590&result_back=1&tclass2val=0 [skat.14.04.2021]

⁷² Ishikada, Miki Y. *Living Together: Minority People and Disadvantaged Groups in Japan*. iUniverse, Inc. 2005. http://www.usjp.org/livingtogether_en/ltKoreans_en.html#mozTocId637851

⁷³ Entering Japan. <https://www.japan-guide.com/e/e2221.html> [skat.2.05.2021]

⁷⁴ Lie. 144.lpp.

⁷⁵ Ibid, 134.lpp.

korejieša identitāti, tādējādi lepodamies ar savas būtības un kulturālās identitātes dualitāti.⁷⁶ Līdz ar to, izvēle naturalizēties mūsdienu kontekstā bieži skatāma kā apziņa, ka kultūra un dzimtenes mīlestība var būt duāla, nezaudējot savu kultūras mantojumu ar pilsonības maiņu vien.

2.2. Korejiešu skolas

1946. gada aprīlī, gadu pēc Korejas pussalas atbrīvošanas un Japānas Korejiešu līgas nodibināšanas, tika izveidotas pirmās etniski korejiešu skolas, kurās migrantu bērniem tika mācīta korejiešu valoda un vēsture. Tā paša gada oktobrī, etnisko sākumskolu skolu bija jau virs 500, kas nodrošināja darba vietas vairāk kā tūkstoš pasniedzējiem un spēja izglītēt pāri 40000 audzēkņū. Vidusskolu bija ievērojami mazāk, vien četras, ar kopējo skolnieku skaitu tuvu 1200 un skolotāju – 52. 20. gadsimta laikā, līdz ar daudzu ziemeļkorejiešu pilsonības maiņu uz Dienvidkorejas, skolēnu skaits saruka četras reizes.⁷⁷

Zem Čongrjonas esošās korejiešu skolas jeb *čōsen gakkō* (朝鮮学校; *čōsen gakkō*) kā savu galveno prioritāti uzsver etniski izglītot audzēkņus, raisot korejiešu identitātes attīstību un lepnumu būt ārzemēs mītošam korejietim. Līdz 1960. gadiem, kad pussalas Ziemeļos valdīja Kims Iļsongs, kura politiku labprāt atbalstīja diasporas pārstāvji, studējošo skaits manāmi pieauga. Līdera Kima režīmā, šīs skolas tika atbalstītas finansiāli, sūtot stipendijas, kā arī organizējot un apmaksājot braucienus uz Ziemeļkoreju. Šajā laikā skolās tika aktīvi piekopta Kima Iļsonga ideoloģija, kas tika inkorporēta mācību vielā, kā arī studiju procesā (laikā, kad Kima Iļsonga portrets bija neizslēdzama Čongrjonas biedru ikdienas sastāvdaļa, skolas parūpējās, lai arī audzēkņiem katram mājās būtu pa līdera portretam)⁷⁸. Skolēni tika izglītoti par līdera bērnību, kā arī, līdz ar ceturtais klases sākšanu, pievienojās Jaunajos Pionieros (solis pirms iestāšanās Sociālistiski Patriotiskajā Jaunatnes līgā)⁷⁹.

Korejiešu skolas tiek klasificētas kā *kakušu gakkō* (各種学校; *kakushu gakkō*) jeb dažādas skolas, kas ir vienā kategorijā ar arodskolām un tehnikumiem.⁸⁰ Šī statusa dēļ, studenti saņem krietni vien mazāk publisku subsīdiju, kā arī tiem nepieciešams iegūt īpašas atļaujas, piedaloties sporta sacensībās. Turklāt, tā kā skolās iegūtās zināšanas netiek atzītas iestājos

⁷⁶ Moon, Rennie. *Koreans in Japan*. Spice Digest. Freeman Spogli Institute for International Studies. 2010. https://spice.fsi.stanford.edu/docs/koreans_in_japan [skat. 15.04.2021]

⁷⁷ Ishikada, Miki Y. *Japanese Education in the 21st Century*. iUniverse, Inc. 2005. http://www.usjp.org/jpeducation_en/jpEdContents_en.html [skat. 24.04.2021]

⁷⁸ Ryang, Sonia. *North Koreans in Japan: Language, Ideology, and Identity*. Boulder: Westview Press. 1997.

⁷⁹ Savada, Andrea Matles. *North Korea: A Country Study. Mass Organizations*. <http://countrystudies.us/north-korea/63.htm> [skat. 17.04.2021]

⁸⁰ MEXT. Principles Guide Japan's Educational System. <https://www.mext.go.jp/en/policy/education/overview/index.htm> [skat. 24.04.2021]

valsts universitātēs, absolventiem, piesakoties uz studijām valsts universitātē, jānokārto īpašs izglītības līmeņa atbilstības pārbaudes eksāmens. Taču, tā kā šīs etniskās skolas nav vienā kategorijā ar pārējām skolām, tām ir lielāka brīvība mācību vielas un pedagoģisko metožu izvēlē.⁸¹

Šīm skolām raksturīgas arī īpašas, no japāņu skolām atšķirīgas, uniformas. Lai arī puīšu drēbes ir kulturāli neitrālas, vien ar iesūtu skolas simboliku, meitenes valkā tradicionālo korejiešu tērpu. Drošības nolūkos, arvien vairāk cilvēku izvēlas skolas formu apģērbt skolā, nevis jau dodoties uz to, tā kā vizuāli uniforma ir ļoti atpazīstama un apkārtējiem cilvēkiem mēdz izraisīt negatīvas, ar Ziemeļkorejas režīmu saistītas asociācijas.⁸² 1994. gadā, kad Ziemeļkorejas atomieroču programma figurēja Japānas medijos, kā sabiedrības pretreakcija, četrus mēnešu laikā tika fiksēti 154 uzbrukumi korejiešu skolu audzēkņiem, vairums no tām bija meitenes, kuras, velkot etniski marķētu skolas uniformu, tika pakļautas uzbrukumam.⁸³

Taču Čongrjona darbojas ne tikai ar parasto skolu, bet arī ar dažādu pieaugušo, jaunatnes un vakara skolu uzturēšanu un izglītojošu kultūras semināru rīkošanu, kuros tiek apgūta korejiešu valoda, Korejas vēsture un ģeogrāfija, kā arī kultūra.⁸⁴ Etnisko skolu apmeklēšana dāvā skolēniem iespēju apgūt korejiešu valodu (liela daļa no Japānā mītošajiem korejiešiem, kas nav apmeklējuši šīs skolas, valodu neprot) un kultūru, tai pat laikā iepazīstot un socializējoties ar citiem savas tautības pārstāvjiem. Ir pierādīts, ka etniskā izglītība palīdz korejiešu bērniem attīstīt pašcieņu, kā arī lepnumu par savu izcelsmi. Kā arī tā ļauj labāk izprast savus vienaudžus un iemācīties cienīt arī citu cilvēku etnisko identitāti.⁸⁵

2018. gadā Japānas valdība, uzskatot, ka skolās tiek izplatīta Ziemeļkorejas režīma propaganda, pilnībā nogriezta jebkādu finansiālu atbalstu etniskajām skolām, kas izraisīja sašutumu no izglītības iestāžu puses. Ziemeļtokijas Korejiešu vidusskolas direktors Šins Girongs apgalvoja, ka finansējuma atņemšana ir nepārprotams diskriminācijas gadījums, sakot: “Šīs skolas ir japāņu Korejas kolonizācijas rezultāts, tādēļ Japānas valdībai ir morāla atbildība mūs atbalstīt.”⁸⁶

Skolas galvenokārt finansē ziedojumi, kas veido aptuveni 40 procentus no to budžeta. Turklāt, atšķirībā no citām minoritāšu skolām Japānā, kuru ziedojumi ir atbrīvoti no nodokļiem,

---

⁸¹ Ishikada, Miki Y.

⁸² The Straits Times. Life at a North Korean school in Japan. 2017. <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/life-at-a-north-korean-school-in-japan> [skat. 1.04.2021]

⁸³ Ryang, Sonia. 2009. 73.lpp.

⁸⁴ The People's Korea. Facts about Chongryun. 6 August 1997.

https://web.archive.org/web/20070501081925/http://www1.korea-np.co.jp/pk/003rd_issue/chongryun/tasks.htm [skat.25.04.2021]

⁸⁵ Ishikada, Miki Y.

⁸⁶ Carney, Matthew. Japan's government cuts funding for ethnic Korean schools, claims they teach North Korean propaganda. <https://www.abc.net.au/news/2014-06-30/japanese-government-cuts-funding-for-ethnic-korean-schools/5559178> [skat. 25.04.2021]

korejiešu skolām tie ir jāmaksā. Līdz ar valsts līmeņa finansiālas palīdzības trūkumu, arī daudzas prefektūru pašvaldības ir atteikušas finansiāli šīs skolas atbalstīt. Lai arī pēdējo gadu laikā dažas pilsētu pārvaldes ir sniegušas atbalstu un nodrošinājušas subsīdijas, ar to nepietiek izglītības iestāžu uzturēšanai.⁸⁷ Un, līdz ar finansējuma trūkumu, etnisko skolu apmeklēšanas samaksa skolēniem krietni pieauga, taču mācībspēka algas – saruka. Mācību maksa korejiešu skolās vidēji ir vairāk kā desmit reizes augstāka, kā Japānas publiskajās skolās un trīs reizes augstāka, kā privātajās, kas arī ir viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ vecāki, pat vēlēdamies, nav spējīgi sūtīt savus bērnus uz šīm etniskajām skolām.⁸⁸

Līdzīga situācija ir arī pirmskolu līmenī. 2019. gada oktobrī izstrādātais jaunais plāns paredzēja bezmaksas bērnu aprūpi līdz piecu gadu vecumam ap 55000 bērnu dārzos visapkārt valstij, un vienīgie izņēmumi bija ārzemnieku (jeb minoritāšu grupu) bērnu dārzi, no kuriem teju puse bija korejiešu. Situācija, kad izglītības jautājums tiek politizēts, uz nacionālās drošības pamata, atstāj daudzus *dzaiņiči* vecākus un etnisko izglītības iestāžu pastāvēšanu ļoti sarežģītā situācijā. Japānas Korejas Rezidentu Cilvēktiesību Asociācijas pārstāve Uki Pak-Kima, protestējot pret šāda veida diskrimināciju, pauž, ka šādai etnisko skolu izslēgšanai ir ne vien nozīmīgas finansiālas sekas, bet arī “tā ietekmē etnisko korejiešu minoritātes godu un cilvēktiesības”.⁸⁹

Čongrjonas aizgādībā ir arī viena augstākās izglītības institūcija – Korejas Universitāte, kas, gluži kā pārējās etniskās skolas, nav vienā kategorijā ar citām universitātēm, bet gan ir klasificējama sadaļā ‘dažādas skolas’. Šī 1956. gadā Tokijā dibinātā universitāte sastāv no astoņām fakultātēm, kurās korejiešu etnisko skolu beidzēji var turpināt savas studijas politikas un ekonomikas, literatūras un vēstures, biznesa vadības, svešvalodu, ķīmijas un tehnoloģiju, izglītības, sporta pedagogijas, un katra no tām piedāvā 4 gadu bakalaura un 2 gadu maģistra programmas, kā arī ir īstermiņa studiju fakultāte, kas piedāvā divu gadu programmas. Universitāte piedāvā arī viena gada sagatavošanās kursus, lai iestātos Japānas universitātēs, kā arī Ziemeļkorejas kultūras gada kursus. Taču, tā kā šo izglītības iestāžu mācību programmas nav atzītas kā pielīdzināmas japāņu skolām, absolventi lielākoties darbu var atrast tikai kādās Japānā esošās Ziemeļkorejas publiskās organizācijās, izdevniecībās, vai citos uzņēmumos, kurus pārvalda diasporas pārstāvji. Lielākā daļa pedagogu, kas strādā ar *Čongrjonu* afiliētās skolās, ir beiguši tieši šo universitāti.⁹⁰

---

⁸⁷ Minorities and indigenous peoples in Japan. Koreans. 2018. <https://minorityrights.org/minorities/koreans/> [skat. 20.04.2021]

⁸⁸ The challenges of Korean education in Japan. <https://stories.minorityrights.org/japan/chapter/the-challenges-of-korean-education-in-japan/> [skat. 4.05.2021]

⁸⁹ *Ibid.*

⁹⁰ 朝鮮大学校. [Čōsen Daigakkō; Čōsenas Universitāte] 学部 研究院[Gakubu, Kenkjūin; Studiju programmas, Pētniecības institūti] <https://www.korea-u.ac.jp/department/> [skat. 1.05.2021]

Etniskās izglītības iestāžu finansējums, neskaitot ziedojumus, galvenokārt nāk no Phenjanā esošās KTDR valdības, kas jau kopš 1957. gada sūta finansiālus līdzekļus Japānā mītošajiem kompatriotiem, korejiešu etniskās izglītības un mākslas attīstībai un uzturēšanai Japānā, kur ilgstošā ekonomiskā recesija ir nopietni ietekmējusi pavalstnieku komūnu.⁹¹ Un tieši šīs finansiālās saistības ar KTDR uzskatāmas par vienu no galvenajiem aizspriedumu un naida pret skolām pamatiem.

Šobrīd Japānā ir viena diasporas universitāte, trīs bērnudārzi, un sešdesmit dažāda līmeņa skolas, neskaitot neformālās izglītības iestādes un interešu izglītību, par kuru daudzumu dati nav pieejami.⁹²

2.3. Darba tirgus

Līdz ar Korejas aneksiju, kad Japānā ieradās liels skaits korejiešu migrantu, tie tika nodarbināti mīnu laukos un rūpnīcās. Koloniālā perioda laikā viņu dzīves apstākļi bija smagi. Gan prasmju un izglītības, gan valodas zināšanu trūkums liedza tiem rast labu darbu, un tie galvenokārt tika nodarbināti kā parasti fiziskie strādnieki, kas bija ļoti ekspluatēta un nepasargāta sabiedrības daļa.⁹³ 1928. gadā 91.4% Japānā esošo korejiešu bija “nekvalificēti strādnieki”, no kuriem lielākā daļa bija dienstrādnieki. Turklāt, to atalgojums bija aptuveni 25% mazāks nekā tāda paša darba veicējiem, kas bija japāņi, taču teju 50% augstāks nekā strādniekiem Korejā, kas arī bija viens no iemesliem, kādēļ korejiešu migrantu skaits Japānā strauji auga.⁹⁴

Pēckara periodā, kad bezdarba līmenis bija ļoti augsts arī starp vietējiem japāņiem. 1950. gados, *dzaiņiči* socioekonomiskā pozīcija bija ļoti zema, kas pamatojams ar aizspriedumiem, kas bija pret šo minoritātes grupu, apgrūtinot tiem rast vēlamu darbu. Tās zema statusa profesijas jomas, kuras korejieši strādāja, bija metāllūžņu tirgošana, būvniecība un citas. Bija arī korejieši, kam piederēja savs nelielais bizness (lūžņu un krāmu tirgošana) vai tie pārvaldīja mazus restorānus (piemēram, *jakiņikuja* (焼肉屋; *yakinikuya*) jeb grilētas gaļas ēstuves). Citi bija nodarbināti ražošanas industrijā, un pavisam maza daļa – 0,8% strādāja vidus klases jeb intelektuālo darbu. Kā arī liela daļa korejiešu dzīvoja pilnīgā nabadzībā.⁹⁵

---

⁹¹ **The People's Korea.** Kim Jong Il Sends Funds to Korea University & Opera Troupe in Japan. 2002. https://web.archive.org/web/20070927182114/http://www1.korea-np.co.jp/pk/178th_issue/2002033002.htm [skat. 15.04.2021]

⁹² 在日本朝鮮人総聯合会[Dzaiņihon Čōsendžin Sōren Gōkai; Japānas Korejiešu Asociācija] ウリハツキョー 覧 [Uri Hakkjō Ičiran; Mūsu skolu saraksts] <http://www.chongryon.com/j/cr/link3.html> [skat.10.04.2021]

⁹³ **Pak, Chae Il.** 在日朝鮮人に関する総合調査研究. [Zainichi Chosenjin ni Kansuru Soogoo Choosa Kenkyuu.; Visaptverošs pētījums par dzaiņiči čōsendžin Japānā]. 1957. 46-51.lpp.

⁹⁴ **Kim, Bumsoo.** 2011. 236.lpp

⁹⁵ **Kim, Bumsoo.** *Bringing Class Back In: The Changing Basis of Inequality and the Korean Minority in Japan.* Ethnic and Racial Studies 31(5)2008. 878-879.lpp.

20. gadsimta otrai pusei iezīmējoties, Japāna piedzīvoja strauju ekonomikas pieaugumu, kas pavēra jaunas iespējas rast labu darbu vai uzlaboja apstākļus tiem, kas pārvaldīja savus biznesus. Uzlabojās arī korejiešu izglītības līmenis, taču tas vienalga bija zem valsts vidējā. Lai arī korejiešu sociālā un ekonomiskā labklājība arvien pieauga, diskriminācija darba tirgū vienalga saglabājās, un bieži vien tieši pretendenta nacionalitāte bija izšķirošais faktors, darba devējam izvēloties jaunos darbiniekus. Šo grūtību dēļ, daudz korejiešu bija bez darba vai arī spiesti meklēt darbu mazos uzņēmumos, bieži vien iekš pašas diasporas, t.i. korejiešiem piederošos.⁹⁶

20. gadsimta beigas raksturo apkalpojošo un būvniecības nozaru, kuras Japānas tirgū nodrošināja korejieši, uzplaukums. Arī *pačinko* industrija, bieži vien dēvēta par korejiešu lielāko etnisko industriju Japānā, manāmi pieauga, 1994. gadā tās tirgus vērtībai sasniedzot 30 triljonu jenu gadā, kas bija divreiz vairāk kā tā laika japāņu auto industrijai.⁹⁷ Turklāt, pēc “One Korea Daily News” 1982. gadā veiktās aptaujas datiem, šajā laika periodā diskriminācija nodarbinātības sektorā samazinājās.⁹⁸

Vēl pat mūsdienās korejiešu rezidenti sastopas ar grūtībām atrast darbu sava ārzemnieka statusa dēļ. Nodarbinātības iespējas valsts vai reģionu pārvaldē ir mazas, jo, lai šo darbu gūtu, jābūt Japānas pilsonim, taču ir pašvaldības, kas savas durvis sāk atvērt ārzemju darbiniekiem. Tieši šo grūtību dēļ, liela daļa rezidentu ir pašnodarbinātie vai strādā ģimenei piederošos uzņēmumos. Taču kopš 1997. gada, lai ierobežotu diskrimināciju nodarbinātības sfērā, tika ieviesta sistēma, kuras ietvaros visi darba pretendenti aizpilda vienotu anketu, kurā nav jānorāda informācija par ģimenes reģistru, dzimumu, ģimenes nodarbošanos, izglītības vēsturi, kas nedotu darba devējam iespēju diskriminēt pretendētus uz to izcelsmes pamata⁹⁹.

Liela daļa *Čongrjonas* skolu absolventu un biedru darbu gūst iekš organizācijas tīmekļa, asociācijas hierarhijā augstākstāvošajiem esot privilīģētā statusā, un, tādējādi gūstot labāk apmaksātus darbus. Tas, savukārt, ierobežo pārējo pretendentu iespējas. Tā kā organizācija *dzaiņiči* pārstāvjiem funkcionē arī kā sociālo saikņu, sakaru avots, organizācijas locekļi mēdz lūkoties pēc darba cits cita uzņēmumos un strādā tajos visu mūžu, tādējādi nepametot komūnu arī šajā dzīves aspektā. Lai arī atalgojums bieži vien nav tas augstākais, izvēloties darba vietas caur paziņām diasporā, Japānā dzīvojošie ziemeļkorejieši nepakļauj sevi iespējamai diskriminācijai, atteikumiem darba intervijās. Etniskās grupas lokā tiek uzskatīts, ka

---

⁹⁶ **Kim, Bumsoo.** *Changes in the Socio-economic Position of “Zainichi” Koreans: A Historical Overview.* Social Science Japan Journal. Summer 2011. Vol. 14, No.2. 233. lpp.

⁹⁷ **Kim, Bumsoo.** 2008. 880.lpp.

⁹⁸ **Kim, Bumsoo.** 2011. 239.lpp.

⁹⁹ **Barrett, Kelly.** *Women in the Workplace: Sexual Discrimination in Japan.* Human Rights Brief. Volume 11. Issue 2. 7.lpp.

Čongrjonas piederīgā iekļūšana japāņu tirgū Japānā (t.i. ar Čongrjonu un diasporu nesaistītos uzņēmumos, iestādēs) ir kas prestižs, kas liecina par šādu gadījumu retumu.¹⁰⁰

Pēc 2005. gada datiem, lielākā daļa Japānas korejiešu (kopējie dati, neiedalīti pa etniskajām grupām) strādā tirdzniecības nozarē kā veikalu darbinieki (10690), ēstuvju īpašnieki (5910) vai nekustamo īpašumu aģentūras darbinieki (3290) u.c. Otra populārākā nozare ir apkalpošanas, kuru kā ēdināšanas sfēras ēst gatavotāji (15490), viesmīļi (9660), izklaides industrijas pārstāvji (4070) pārstāv *dzaiņiči* korejieši. Citas profesijas, kurās ir ievērojams skaits minoritātes pārstāvju, ir celtniecība (12630), automobiļu vadīšana (taksi, tālbraucēju šoferi, kurjera serviss utt.) (9140), uzkopšanas darbi (4490), kā arī sistēmu inženierija (2580).¹⁰¹

---

¹⁰⁰ Wickstrum, Yuuka. Experiences and Identities of Zainichi Korean Students at Chongryun-affiliated Schools. *Jaila Journal* Vol 6. 2020. 93-94.lpp.

¹⁰¹ 岡山大学大学院社会文化科学研究科紀要第 [Okajama Daigaku Daigakuin Šakai Bunka Kagaku Kenkjūka Kijō; Okajamas Universitātes Sociālo un Kultūras zinātņu pētniecības departamenta biļetens]. 2005 年国勢調査にみる在日外国人の仕事 [Nisengonen kokusēcōsa ni miru dzaiņiči gaikokudžin no šigoto; Japānā dzīvojošo ārzemnieku nodarbošanās pēc 2005. gada tautas skaitīšanas datiem] .2013.

3. Ziemeļkorejiešu reprezentācija Japānas sabiedrībā

Romānā aprakstīti vairāki incidenti, kas pauž skaudro realitāti ar kuru sastopas *dzaiņiči* korejieši ikdienas dzīvē savstarpējās attiecībās personīgā līmenī. Sugihara, pauzdam savu pārdzīvojumu par grūtībām, sacer dzeju, kurā raksta: “Domāju, ka esmu dzimis taisnīgā zemē/ Nosists tik zemu, cik iespējams/ Tu attopies, trīcēdams no ik katra skāriena/ Kā suns, kas par daudz sists ar pātagu/ Dzimis Japānā, es esmu dzimis Japānā.”¹⁰² Šīs dzejas rindas atsedz jauna cilvēka sāpes par netaisnību, nepareizu izturēšanos un nepelnītu sodu.

Daiļdarbā pieminēti dažādi stereotipi, kas figurē jauniešu kompānijās, kā arī sabiedriskajā telpā. Etniski diskriminējošas valodas lietošana (kāds skolasbiedrs nosauc puisi par *čonu*)¹⁰³, rasismā bāzētu baumu izplatīšana (vilciena pasažieris, noklausīdamies jaunekļu sarunu par kādu korejiešu meiteni, kas viņiem simpatizē, izsaka komentāru, ka, ja viņa viņam atteiks, puisim būs jāklūst citiem par izsūtāmo zēnu, implicējot meitenes zemo vērtību¹⁰⁴).

Jaunietis domā arī par to, kā sabiedrība redz ziemeļkorejiešu pušus, viņa bijušos skolasbiedrus, kuri bieži vien ir uzlūkoti kā nemierīgi un agresīvi, kad tie izrāda pretestību aizvainojumiem un aizspriedumiem, kas vērsti uz diasporas pārstāvjiem. Ir minēta arī minoritātes saistība ar *jakudzas* grupējumiem.

Kaneširo skar arī nacionālisma tēmu, kad Sakurai, puša draudzene, paziņo, ka vecāki viņai ir aizlieguši tikties ar ķīniešu vai korejiešu vīriešiem, jo tiem ir samaitātas, neņīras asinis.¹⁰⁵ Japānā, kā zināms, nacionalitāti un, tātad, arī piederību valstij nosaka tieši radniecība ar citiem japāņiem jebšu šīs vienotās asinis, atšķirībā no citām valstīm, kur piederību valstij nosaka dzimšanas vieta.

Darbā redzama arī Sugiharas garīgā izaugsme un savas etniskās piederības un vietas Japānā pieņemšana, kas atklājās epizodē, kur viņš savai draudzenei teica, ka ir dzimis un uzaudzis tieši Japānā, blakus visiem japāņu vienaudžiem, taču dzīves realitāte viņam krietni atšķiras. Pūsis izsaka arī savu neapmierinātību ar termina *dzaiņiči* lietojumu, sacīdams, ka viņu saukt šajā vārdā ir tas pats, kas apgalvot, ka viņš ir ārzemnieks, kurš agrāk vai vēlāk valsti pametīs.¹⁰⁶ Šī situācija norāda uz izmisumu un patiesu vēlmi iekļauties Japānas sabiedrībā un justies tajā novērtētam, taču šīs diskriminējošās attieksmes un izteicieni to pilnvērtīgi sasniegt liedz. Kā arī var noprast, ka dažādu uz etnisko grupu attiecinošu terminu lietošana var būt problemātiska, jo tas skar indivīda identitāti.

¹⁰² Kaneshiro, Kazuki. 9.lpp. Autores tulkojums.

¹⁰³ Ibid. 89.lpp.

¹⁰⁴ Ibid. 96.lpp.

¹⁰⁵ Ibid. 118.lpp.

¹⁰⁶ Ibid. 157.lpp.

3.1. *Nihondžinron*

Japānas sabiedrību raksturo diezgan skaidri izteiktas vērtības un attieksmes, kas veiksmīgi līdzās pastāv valsts pilsoņu komūnās, kā piemēram hierarhija, kas nosaka indivīda runas veidu un uzvedību dažādās vidēs, uz grupu orientēta mentalitāte, kas vieno cilvēkus gan personīgās attiecībās (mēs kā ģimene, kolektīvs), gan formē valsts identitāti (mēs kā nācija, japāņi), izslēdzot no grupas ikvienu, kas neiederās konkrētajā kategorijā. Šī un citas Japānas sabiedrībai raksturīgas pazīmes sekmē kopējas apziņas par unikālām valsts iezīmēm veidošanos, kas, savukārt, atklāj ar rasi, kultūru un vēsturi saistītu elementu izpratni konkrētajā sociumā. Šie elementi redzami japāņu pasaules skatījumā, un tie atklāj, kādēļ kategorija *citi* nav daļa no *mums*. Kā piemērs minams duālais *uchi* (内; *uchi*) un *soto* (外; *soto*)¹⁰⁷ koncepts, kas, lai arī tieši nesaistīts ar nacionālistiskiem strāvojumiem, skaidri nosaka konkrētu kategoriju klātesamību ikdienas dzīvē.

Taču, neskatoties uz kuru aspektu analizēt japāniskuma kontekstā, visu argumentu, kas iedala kategorijās *citi* un *mēs*, premise norāda uz nepārprotamu ticību homogenitātei visās tās formās - kulturālā (Japāna kā kulturāli homogēna valsts) un tautiskajā (japāņi kā homogēna nācija, tauta).¹⁰⁸

Nihondžinron (日本人論; *nihonjinron*), tieši tulkojot – diskurss par japāņiem, ir akadēmiska diskusija par japāņu kultūras un nācijas unikalitāti. Tā nodrošina etniskās un nacionālās identitātes marķēšanai nepieciešamos teorētiskus pīlārus, kas tiešā veidā atspoguļo japāņiem raksturīgas iezīmes.¹⁰⁹ Šai teorijai ir vairākas pamatidejas, koncepti, pirmais no tām būdams homogenitātes koncepts, kas raisa implikācijas, ka japāņu tautai ir kopīga viena valoda, viena uzskatu sistēma un ticība, kā arī kopīgs dzīvesstils un rase, un, lai arī līdz kaut kādai pakāpei šī teorija var būt uzskatāma par patiesu, tā sevī neiekļauj tos japāņus, kas nedzīvo tik privilīģētā stāvoklī, runā dialektā, vai arī pieder jebkurai citai sabiedrības minoritātei.

Cits aspekts, kuru *Nihondžinron* mācekļi min kā neapšaubāmu, ir tas, ka tikai japāņi var (ir spējīgi) pārnēsāt un kultivēt japāņu kultūru. Tikai viņiem piemīt šī iedzimtā spēja (iedzimtais *japāniskums*) apgūt un pārvaldīt japāņu valodu un kultūru, jo visiem šiem

---

¹⁰⁷ Japānas sabiedrībā valdošs fenomens, kad cilvēki tiek iedalīti grupās, balstoties uz to piederību. *Uči* grupā ir tie indivīdi, kam konkrētā kontekstā ir vienojošs elements, piemēram ģimenes biedri, darba kolēģi, savukārt *soto* grupā ir visi pārējie. Vērts pieminēt, ka viens un tas pats cilvēks dažādās situācijās var piederēt atšķirīgām grupām, piemēram, radnieks ģimenes salidojumā būs iekš *uchi* grupas, taču, apmeklējot cita ģimenes biedra darba vietu, viņš piederēs *soto* grupai. Pret *soto* pārstāvjiem tiek pieņemts formāls valodas lietojums, kas skaidri norāda uz attiecību dinamiku.

¹⁰⁸ **Kowner, Rotem; Befu, Harumi.** *Ethnic Nationalism in Postwar Japan: Nihonjinron and Its Racial Facets.* Race and Racis min Modern East Asia: Interactions, Nationalism, Gender and Lineage. BRILL. 390.lpp.

¹⁰⁹ **Mathews, Gordon.** *Japan's Alternative Modernity in a Globalizing World.* American Anthropologist. 2002. 958.lpp.

individīdiem ir vienas un tās pašas asinis. Šis apgalvojums atklāj to, ka tieši šis bioloģiskais japāņu elements – asinis – dod iespēju un prasmes kļūt par īstu japāni, un tie, kuriem piemīt ārzemnieciskais elements (ārzemnieki, etniski jaukti cilvēki *hāfu* (ハーフ; *hāfu*)), tikai pateicoties šim svešajam elementam, nav spējīgi sasniegt iezemiešu iedzimto līmeni.¹¹⁰

Pēdējais aspekts, kas aplūkots *Nihondžinron* diskursā ir uz grupu vērsts domāšanas veids un hierarhijas struktūra, kas uzskatāma kā sociālās kārtības pamats, uz sevis bāzējot japāņu individualitāti un unikalitāti – piemēram, to komunikācijas veidu (uzvedības pamatprincipi *honne* (本音; *honne*)¹¹¹ un *tatema* (建前; *tatema*)¹¹², *amae* (甘え; *amae*)¹¹³), kuru pilnvērtīgi saprast var tikai japāņu kā dzimtās valodas runātāji. Japāņu valoda, būdama augsta konteksta valoda, kā neizslēdzams faktors figurē *Nihondžinron* pētniecībā, izceļot Japānas kultūras unikalitāti. Tās sarežģītība atklājās grūtībā, nezaudējot kulturālos elementus un sākotnējo nozīmi, pārtulkot izteicienus citās valodās, piemēram, angļu.¹¹⁴

Bieži šis koncepts tiek uzskatīts par nacionālistisku, pat etnocentrisku, velkot paralēles ar Japānas pirmskara ģimenes nācijas jeb *kadzoku kokka* (家族国家; *kazoku kokka*) ideoloģiju, kas pauda to, ka visi japāņi ir izcēlušies no Saules Dievietes Amaterasu (天照; *Amaterasu*), un šī pēctecības līnija nav tikusi grausta kopš sendienām, tādējādi šā brīža valdnieks ir katras japāņu ģimenes nacionālais priekštecis.¹¹⁵ Pirmskara laikā, *čūkun aikoku* (忠君愛国; *chūkun aikoku*) ideja, kas tieši tulkojās kā “lojalitāte valdniekam, valsts mīlestība (patriotisms)”, tika aktīvi izplatīta izglītības iestādēs un mācīta, cilvēka nacionālā rakstura būvēšanas nolūkos. Šī nelauztā pēctecības līnija padara japāņus nesajauktus (*pure*), tīrus, atšķirībā no citiem ar multi-etniskām, neskaidrām saknēm, kā arī izskaidro japāņu pārākumu pasaules kontekstā.¹¹⁶

Turklāt, Japāna bieži vien tiek kontrastēta ar Amerikas Savienotajā valstīm, izceļot pirmās unikālumu un otrās normativitāti. 1986. gadā Japānā vadošās Liberāli Demokrātiskās partijas sapulcē tā laika premjerministrs Nakasone Jasuhiro (1918-2019), salīdzinot ASV un Japānas izglītības sistēmas un vispārējo inteliģenci, izteica komentārus, sacīdams: “Tā kā tur [ASV] ir melnie cilvēki, Puertoriko izcelsmes iedzīvotāji un meksikāņi, tās vidējais inteliģences

---

¹¹⁰ Kowner, Rotem; Befu, Harumi. 392.lpp.

¹¹¹ Konkrēta indivīda patiesās jūtas, viedoklis, ko ikdienas komunikācijā bieži vien noslēpj.

¹¹² Jūtas, viedoklis, ko indivīds izvēlas izrādīt publiski, un kas bieži neatbilst patiesībai.

¹¹³ Uzvedība, ko piekoptj un izrāda indivīds, kurš vēlas, lai par viņu parūpējas, pažēlo, pasargā, atkarībā no konteksta. Lielākoties attiecināms uz sievietes uzvedību, padevību, arī uz bērnu kaprīzēm.

¹¹⁴ Noma, Hiroko. *How unique is Japanese culture? A Critical review of the discourse in intercultural communication literature*. Journal of International Education in Business. 5.lpp.

¹¹⁵ Ryang, Sonia. *Introduction: Between the Nations. Diaspora and Koreans in Japan*. Diaspora without homeland. Being Korean in Japan. University of California Press. 2009. 6.lpp.

¹¹⁶ Tai, Eika. *Rethinking Culture, National Culture, and Japanese Culture*. Japanese Language and Literature., Vol.37, No.1, Special Issue: Sociocultural Issues in Teaching Japanese: Critical Approaches. 2003. 9.lpp.

līmenis ir zemāks.” To viņš paskaidroja, apgalvodams, ka Japānai ir vieglāk (uzturēt augstu inteligences līmeni), jo tā ir monoraciāla un homogēna valsts.¹¹⁷

Taču, apgalvojot, ka Japānas sabiedrība ir monoraciāla, tiek aizmirsts par dažādām etniskām minoritātēm (okinaviešiem, ainu, *dzaiņiči* korejiešiem u.c.), jauktas izcelsmes vai kulturālā mantojuma cilvēkiem (*hāfu*, *ņikkēdžin* (日 系 人; *nikkeijin*) – japāņu izcelsmes imigrantiem u.c.) un to ikdienas pieredzēm. Turklāt, pat Japānā dzimušo japāņu starpā var tikt novilkta robežas *mēs* un *citi*, kuras veido seksuālo minoritāšu cilvēki, dažādu sociālu slāņu pārstāvji, atombumbu uzbrukuma izdzīvojušie un citi, kuri sastopas ar grūtībām pilnībā iederēties sabiedrībā.¹¹⁸

3.2. Korejiešu lingvistiskā kategorizēšana

Jau no pašas diasporas izveides sākuma Japānā, ir iespējams saskatīt dažādus vārdus, ar kuriem *dzaiņiči* ziemeļkorejieši tiek apzīmēti. Koloniālās Japānas laikā, lielākā daļa korejiešus aprakstošie termini bija ne pārāk glaimojoši. 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta sākuma japāņu literatūrā manāms vārds *jobo* (여보), kas korejiešu valodā tiek lietots kā neformāla uzrunas forma kādam tuvam cilvēkam, līdzīgi latviešu “dārgais”, un šī vārda lietojums koloniālā kontekstā iemieso padotības asociācijas.¹¹⁹ Turklāt, šis vārds pieņem vēl citu nozīmi, būdams līdzīgs japāņu valodas fenomīmai (vārds, kas raksturo apkārtējās vides stāvokli, apstākļus, izpausmes veidu) *jobojobo* (よぼよぼ; *yoboyobo*) – vecs, noplucis, trīcošs – un tieši tāda tika aprakstīta Koreja tās koloniālās aneksijas laikā Japānas literatūrā, implicējot, ka šo primitīvo un izvirtušo karalisti spēs izglābt tikai dievišķais Japānas imperators.¹²⁰

Oficiālajos dokumentos korejieši tika fiksēti kā *sendžin* (鮮 人; *senjin*), kas ir saīsinājums no vārda *čōsendžin* (朝鮮 人; *chōsenjin*), kas uzskatāms par Japānas korejiešu noniecināšanas izteiktāku izpausmi. Korejiešu tautas leģendās šī saīsinājuma iemesls meklējams vārda *Čōsen* (Ziemeļkoreja) ķīniešu rakstzīmju nozīmēs, kur šī saīsinātā, izņemtā rakstzīme *čō* jeb 朝 nozīmē “rīts”, “dinastija”, “valdīšana”, un, tieši šo ar varu saistīto konotāciju dēļ, šis apzīmējums tika cenzēts.¹²¹ Vārds *sendžin* 20. gadsimtā tika lietots arī izteicienā *futē sendžin* (不逞鮮 人; *futei senjin*), kas tulkojams kā dumpīgais, neapmierinātais

¹¹⁷ Yates, Ronald E. *Nakasono Comment About U.S. Defended*. Chicago Tribune. 1986.

<https://www.chicagotribune.com/news/ct-xpm-1986-09-24-8603110385-story.html> [skat. 1.05.2021]

¹¹⁸ Kowner, Rotem; Befu, Harumi. 395.lpp.

¹¹⁹ Ryang, Sonia. 2009. 4.lpp.

¹²⁰ Ryang, Sonia. *Japanese Travelers' Accounts of Korea*. East Asian History 13. 1997. 136.lpp.

¹²¹ Ryang, Sonia. 2009. 5.lpp.

sendžins jebšu korejietis. Šī vārdu savienojuma izcelsme attiecināma uz korejiešu neapmierinātību ar uz tiem vērsto slikto izturēšanos, kā arī tas pauž japāņu pieņēmumus par korejiešiem kā nekaunīgiem un nodevīgiem.¹²²

Dažādi sociālās kategorizācijas termini ir sastopami Japānas publiskajā diskursā, it īpaši, saistībā ar korejiešiem. Kā iepriekšējās nodaļās aprakstīts, tie *dzaiņiči*, kam ir ne Japānas pilsonība, statusa ziņā skaitās kā ārzemju rezidenti. Taču japāņu valodas vārds “ārzemnieks” jeb *gaikokudžin* (外国人; *gaikokujin*) vai *gaidžin* (外人; *gaijin*) netiek uz tiem asociēts, galvenokārt, vizuālo līdzību dēļ. Šis vārds tiek attiecināts uz tiem ārzemniekiem, kas izskata ziņā atšķiras no japāņiem, kā galvenos kritērijus minot ādas krāsu un sejas vaibstus.¹²³

Kā viens no galvenajiem korejiešu etnisko grupu noniecinošiem vārdiem uzskatāms Kaneširo romānā minētais termins *čon* (チヨン; *chon*), kura lietojums nav vēlams, taču ir samērā populārs.¹²⁴ 2020. gadā japāņu kosmētikas zīmolam DHC tika pieteikts boikots, kad tās īpašnieks, komentēdams konkurējošas kompānijas reklāmas, kurās filmējās Japānas korejiešu izcelsmes modeles, uzņēmumu nosauca nevis tā vārdā, kas ir “Sontory”, bet gan “Chontory”. Šis solis izraisīja sašutumu vairāku klientu vidū, un tie publiski paziņoja par uzņēmuma ražoto produktu turpmāku nelietošanu un neiegādāšanos, iestājoties pret diskrimināciju.¹²⁵

Mūsdienās liela daļa korejiešus apzīmējoši vārdi ir lingvistiski neitrāli, t.i. neimplicē neko aizskarošu, piemēram, *dzaiņiči* korejieši (*čōsendžin* vai *kankokudžin*), korejiešu japāņi, korejiešu rezidenti. Japāņu literatūrā pastāv arī no angļu valodas aizgūtu vārdu lietojums, kas attiecināms uz *dzaiņiči* personām, kā *dzaiņiči korian* vai *korian* (コリアン; *korian*) no angļu valodas “korean”, *ōrudo kamā* (オールドカマー; *ōrudo kamā*), kas izcēlies no angļu valodas “old-comers” jebšu vecpieņacēji, apzīmējot korejiešu koloniālo imigrantu saknes, kā arī *ņū kamā* (ニューカマー; *ņū kamā*) no angļu “newcomers” jeb jaunpieņacēji, attiecinot tos uz cilvēkiem, kas no Korejas ir ieradušies pēc 1988. gada, taču abu pēdējo izteicienu izmantošana ir ļoti reta.¹²⁶

Šo atšķirīgo vārdu lietojums pauž katra individuālā cilvēka vēlmi izcelt konkrētu diasporu raksturojošu elementu, vai tas būtu viņu ierašanās Japānā laiks, vai arī senču apdzīvotā

¹²² Morris-Suzuki, Tessa. *Re-inventing Japan: Time, Space, Nation*. Armonk. 1998. 105.lpp.

¹²³ Debito, Arudou. *On Racism in Japan: Why one may be hopeful for the future*. Hokkaido Information University. 2005. <http://www.debito.org/meijigakuin071705.html> [skat. 1.05.2021]

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ *A Beauty firm DHC under fire after CEO uses racial slur for Koreans*. CNA Asia. 2020.

<https://www.channelnewsasia.com/news/asia/dhc-japan-beauty-firm-under-fire-ceo-uses-racial-slur-koreans-13783744> [skat.29.04.2021]

¹²⁶ Ryang, Sonia. 2009. 4.lpp.

pussalas daļa, tādējādi kategorizējot sabiedrību, kurā ikviens dzīvo, un pasauli plašākā kontekstā.

3.3. Aizspriedumi un diskriminācija

Jau kopš diasporas nostiprināšanās Japānas teritorijā, ir manāmi dažādi stereotipi, kas figurē ap korejiešu komūnu. Tā kā sākotnēji migrantu strādnieki tika nodarbināti sliktos un bīstamos apstākļos, kā arī darbs tika ļoti slikti apmaksāts, ap šīm darba vietām (kas lielākoties bija rūpnīcas) tika būvēti geto līdzīgi rajoni, kuros šie cilvēki dzīvoja (tie uzskatāmi par Korejas pilsētīņu pirmsgājējiem). Šīs vietas tika asociētas ar netīrību un bīstamību, kas attīstījās stereotipu par korejiešiem izveidē. Tie tika uzlūkoti kā zemas klases un neizglītoti, piemēroti tikai fiziski smagam un bīstamam darbam.¹²⁷ Un, lai arī lielākā daļa imigrantu visnotaļ bija analfabēti un neizglītoti, šī negatīvā percepcija par viņiem kā sabiedrībai bīstamiem rezultējās vienā no pašiem pirmajiem un vissmagākajiem ksenofobijas uzbrukumiem Japānā. 1923. gadā, pēc Lielās Kanto zemestrīces, neskatoties uz jau tā lielo upuru skaitu, tieši šo rasistisko aizspriedumu dēļ, baumas, ka korejieši saindēja ūdeni akās, izraisīja pogromu¹²⁸, kurā dzīvību zaudēja tūkstošiem cilvēku, ne vien korejieši, bet arī blakus dzīvojošie okinavieši un ķīnieši.¹²⁹

Pēckara laikā aizspriedumi saglabājās, galvenokārt asociējot korejiešus ar kriminalitāti, nelegalitāti un vardarbību. Tika uzskatīts, ka diasporas pārstāvji sastāda lielu daļu Japānas kriminālās pasaules, kā rezultātā korejiešu kontekstā bieži izskanēja tādi izteicieni, kā “netīri”, “ar zemu kultūras līmeni”, “viltīgi”, “nederīgi Japānas ekonomikai”, “apsmej japāņus”; savukārt septiņdesmito gadu laikā tie medijos tika atainoti kā “viltīgi”, “nožēlojami”, “barbariski”, “nabadzīgi”, “laucinieki”.¹³⁰

Līdz ar masu mediju nozīmes pieaugšanu, var droši apgalvot, ka liela daļa stereotipu formēšanās gulstas tieši uz mediju aktivitātēm. Un, tā kā Ziemeļkoreja Japānas medijos bieži figurē politiskā un militārā kontekstā, kā drauds mieram Japānā un pasaulē, formējās arī sabiedrības izpratne par diasporas pārstāvjiem, KTDR pilsoņiem, kā nelabvēlīgiem sabiedrībai. Turklāt, bieži šīs ar Ziemeļkoreju saistītās implikācijas tiek nejauši asociētas arī ar Dienvidkorejas pilsoņiem, tā kā ne vienmēr Japānas korejieši precizē, kas tieši par korejiešiem viņi ir. Turklāt, gan aptaujās, gan statistikās abas grupas lielākoties figurē zem viena nosaukuma

¹²⁷ **Kumpis, Arvydas.** *Representations of Zainichi Koreans in Japanese Media: The Case of The Japan Times 2000-2014.* International Journal of Area Studies. 10:1. 2015. 46.lpp.

¹²⁸ Organizēts uzbrukums kādai etniskai vai reliģiskai grupai.

¹²⁹ **Lie, John.** *Zainichi (Koreans in Japan): Diasporic Nationalism and Postcolonial Identity.* University of California Press. 2008. 5.lpp.

¹³⁰ **Ibid.** 147.lpp.

– korejieši.¹³¹ Tā kā *dzaiņiči čōsendžin* komūna figurē ap *Čongrjonu*, kas atvērti izrāda savu atbalstu Ziemeļkorejai, diasporas pārstāvju klātie nereti ir uztverta kā nepieņemams drauds Japānas sabiedrībai un lietu kārtībai.¹³²

Dažādi citi, ne tieši uz korejiešiem, bet gan vispārīgi uz ārzemniekiem vērsti ksenofobiski pārkāpumi arī ietekmē ikdienas dzīvi visiem tiem, kas neiekrīt kategorijā – japānis. Piemēram, dažas privātas iestādes, tādas, kā viesnīcas un restorāni, liedz ārzemnieku uzturēšanos tajās, pie durvīm novietojot plakātus ar tekstu: ”Tikai Japāņiem”, kas tiek ievērots, izvērtējot viesus pēc to vizuālajām īpatnībām vai valodas prasmēm¹³³ Šāda atklāta diskriminācija valstī ir iespējama, jo trūkst skaidru un nepārprotamu kritēriju tās fiksēšanā un sodīšanā, kā arī Japānā ir samērā augsta tolerance pret šādiem pārkāpumiem, redzot šīs uz grupu orientētās sabiedrības tendences piekāpties un pieskaņoties vairumam.

Mūsdienās Japānas sabiedrībā manāmas pret *Čongrjonu*, pret Ziemeļkoreju vērstas politiskas attieksmes, ko uztur mediji, projicējot diasporas pārstāvjus kā “*Čongrjonas korejiešus*”, cilvēkus, kas lojāli Kima režīmam un KTDR valsts pārvaldes ideoloģijai, kas, savukārt, padara *dzaiņiči* par ļoti viegli aizskaramu subjektu. Šie sabiedrības viedokļi, ko lielā mērā formē sabiedriskie mediji, dažkārt izpaužas fiziskā pretestībā pret apdraudējumu, kas šajā gadījumā ir valstī mītošie ziemeļkorejieši. Piemēram, skolnieces, kas valkā viegli atpazīstamas korejiešu skolas formas, dažkārt ir upuri rasistiskiem uzbrukumiem.¹³⁴

Diskriminācija izpaužas arī Japānas likumdošanā. Japānas Ģimenes reģistrs jeb *koseki* (戸籍; *koseki*) kritizēts kā nepilnīgs, tā vairāku internacionālo rezidentu tiesības aizsargājošu nosacījumu trūkuma dēļ. Lai arī nekur pasaulē nav tā, ka pilsoņiem un pārējiem rezidentiem būtu vienādas tiesības, kas atņemtu jebkādas priekšrocības pilsonības gūšanai, *koseki* manāmā nevienlīdzība uzskatāma par īpaši augstu. Kā viens no problēmjaudājumiem minams internacionālas (Japānas pilsonis un nepilsonis) laulības slēgšana. Lai arī pati laulība tiek atzīta, persona, kas nav Japānas pilsonis, netiek iedalīta vīra vai sievas statusā, bet gan tikai kā viens no apakšpunktiem ģimenes lietā, kas ir necienīgi pret laulības institūciju kā tādu, kā arī bieži vedina uz sociālās labklājības dienestu iejaukšanos, aizdomās par to, ka tā ir ģimene ar vienu vecāku.¹³⁵

---

¹³¹ **Abrams, Dominic; Rosenthal-Scott, Harriet E.S.** *Threat, prejudice, and stereotyping in the context of Japanese, North Korean and South Korean intergroup relations*. Current Research in Social Psychology. 2013.

¹³² **Wickstrum, Yuuka.** 13.lpp.

¹³³ **Kim, Hee Jin.** *Koreans in Japan abused: U.S. report*. Korea JoongAng Daily. 2014.

<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/article/article.aspx?aid=2985673&cloc=joongangdaily> [skat. 17.04.2021]

¹³⁴ **Ibid.**

¹³⁵ **Debito, Arudou.** *Treatment of Japan's International Residents. Problems and Solutions for a 21st Century Japan*. <http://www.debito.org/handout.html> [skat. 2.05.2021]

Ārzemju personas netiek iekļautas arī rezidences sertifikātos jeb *džūminhjō* (住民票; *jjūminhyō*), kuros norādīta cilvēka dzīvesvieta. *Džūminhjō* ir saistīti ar iepriekšminēto *koseki*, un tikai tie cilvēki, kas ir iekļauti *koseki* var saņemt rezidences sertifikātu. Tas apgrūtina bērna aizbildnības nokārtošanu vecāku šķiršanās gadījumā, kā arī dabas katastrofas gadījumā, atbildīgajām instancēm nav iespējams skaidri uzzināt visu ģimenes locekļu dzīvesvietas un operatīvi nodrošināt palīdzību, tādējādi radot dzīvību apdraudošu situāciju draudus.¹³⁶

Izteikta diskriminācija ir saskatāma arī izglītības sistēmā. Lielākā daļa skolas vecuma korejiešu Japānā apmeklē publiskās vai privātās japāņu skolas (jo bieži vecāki nevar atļauties apmaksāt etnisko skolu studiju maksu), kurās tie mācās nevis kā korejieši, bet gan japāņi, pieņemdami japāņu vārdus. Šāda maksimāla pielīdzināšanās nodrošina pēc iespējas mazāku risku, ka jaunieši tiks apsmieti no savu vienaudžu puses, kā arī neitralitāti no pasniedzēju puses. Savukārt, tie korejieši, kuri apmeklē etniskās skolas, sastopas ar grūtībām, kad, skolu beidzot, nevar uzreiz kārtot augstskolas iestājesāmenus, tā kā etniskajās skolās gūto izglītību autoritātes neatzīst.¹³⁷

Dzaiņiči pārstāvji, to ārzemnieka statusa dēļ, nevar arī piedalīties vietējās vēlēšanās. Pirms kara, cilvēki no iepriekšējām kolonijām varēja vēlēties, tikt ievēlēti un pat strādāt valsts birojos, ko 200 korejieši laika posmā starp 1929. un 1943. gadu arī izmantoja, iesaistoties pašvaldību un valsts vēlēšanās kā kandidāti. Taču, pēckara periodā šīs privilēģijas zuda. 1945. gadā tika grozīts vēlēšanu likums, atņemot iepriekšējo koloniju pilsoņiem tiesības vēlēties vai tikt ievēlētiem, un tas ir spēkā arī mūsdienās. Turklāt, Korejas rezidentiem ir arī liegta iespēja būt biedram labklājības komisijās, izglītības padomēs, vai arī cilvēktiesību komisijās. Pēdējo gadu laikā dažas pašvaldības ir izveidojušas ārzemnieku konsultatīvās padomes, tādējādi dodot iespēju ārzemju rezidentiem iesaistīties politikā. Tādas padomes šobrīd ir Kavasaki pilsētā, Kanagavas prefektūrā, Šizuokas pilsētā, Osakas prefektūrā, Kioto pilsētā un Fukuokas prefektūrā.¹³⁸

Vēl svarīgi minēt to, ka Japānā pilsonību nosaka nevis piedzimšana valstī, bet gan asinis, kas nav raksturīgi nevienai citai attīstītajai valstij. Un šis politiski nacionālais elements ļoti skaidri iedala sabiedrību kategorijās “mēs” un “pārējie”.

Kā arī no 2000. gadu sākuma, ļoti izteikta ir pret Japānā dzīvojošiem korejiešiem vērsta naida runa, ar ko kritiķi nosoda Japānas valdību, kā nespējīgu risināt šo ievilkušos problēmu. Naida runa ļoti bieži ir sastopama dažādos interneta portālos, forumos, piemēram

¹³⁶ **Debito, Arudou.** *Treatment of Japan's International Residents. Problems and Solutions for a 21st Century Japan.* <http://www.debito.org/handout.html> [skat. 2.05.2021]

¹³⁷ **Fukuoka, Yasunori; Tsujiyama, Yukiko.** *MINTOHREN: Young Koreans Against Ethnic Discrimination in Japan.* The Bulletin of Chiba College of Health Science, Vol. 10, No.2 <http://www.han.org/a/fukuoka92.html#note3> 1992. [skat. 2.05.2021]

¹³⁸ **Chipper, Apichai W.** 62.lpp.

Channel 2, kas ir Japānas vadošais e-vides ziņojumu dēlis, kurā anonīmi tiek apspriests viss, par ko noklusē ikdienas dzīvē. Šajā interneta mājaslapā nacionālistiski un ksenofobiski viedokļi komentāros nav retums, un visbiežāk tie ir vērsti tieši uz korejiešiem. Foruma lietotāji izmanto šo platformu, lai paustu to, ko ir aizliegts tieši teikt Japānas sabiedrībā, tādējādi nezaudēdami savu cieņu un statusu. Tiek uzskatīts, ka tieši šādi pierādījumi visprecīzāk atspoguļo sabiedrībā valdošās attieksmes, jo tikai interneta vidē ir iespējams bez cenzūras anonīmi paust savu nostāju.¹³⁹

Rasistiski grupējumi ir veikuši vairākus rallijus un pret korejiešiem vērstas demonstrācijas, *dzaiņiči* pārstāvju visapdzīvotākajās Japānas pilsētās, tādās kā Tokija un Osaka, kur tie ar skaļruņiem kļiedza naida runu un centās iebiedēt. Viens no uzbrukuma gadījumiem bija 2009. gadā, kad ekstrēmistu organizācija *Dzaitokukai* (在特会; *zaitokukai*), kas iestājas pret jebkādam privilēģijām *dzaiņiči* rezidentiem Japānā, uzbruka *Kioto Čōsen Dai Iči* sākumskolai, demonstrācijā skolas priekšā desmit cilvēku sastāvā kļiedzot noniecinošas frāzes, kā “Pametat Japānu, spiegu bērni!” un “Šī skola audzina Ziemeļkorejiešu spiegu!”¹⁴⁰.

Vēlāk izmeklēšanā šis grupējums tika apsūdzēts mācību stundu apraušanā un skolas reputācijas bojāšanā, kā arī skolas īpašuma iznīcināšanā. *Dzaitokukai* savu rīcību attaisnoja, apgalvojot, ka viņi iestājās nevis pret skolu, bet gan pret to, ka pilsētas pašvaldības teritorijā skola tika nelegāli uzstādījusi futbola vārtus un skaļruni, ko, pat pēc sarunas ar *Dzaitokukai* pārstāvjiem, iestāde nevēlējās noņemt, kā rezultātā tika organizēta šī protesta akcija.¹⁴¹ Nākošā gada martā Kioto apgabaltiesa lēma par pagaidu ordera uzlikšanu šai organizācijai, kas viņiem liegtu turpmāk rīkot mītiņus ap skolu. Taču šo liegumu *Dzaitokukai* pārkāpa, turpinot rīkot pret Koreju vērstas demonstrācijas skolas tuvienē, kas rezultējās jaunā tiesas lēmumā, paredzot organizācijai turpmāk izmaksāt vienu miljonu jenu dienā, ja tā kaut vēl reizi pārkāps aizliegumu.¹⁴²

2013. gadā, ksenofobiski grupējumi organizēja naida runas demonstrāciju Curaši, kas ir Osakā esoša Korejas pilsētiņa (Korea Town). Teju 100 atbalstītāji iesaistījās un, izmantojot skaļruņus, raidīja naida runu korejiešu virzienā, sacīdami: “Korejieši ir tarakāni un tiem ir jāpamet Japānu!”; “Korejietes ir prostitūtas, kas darīs jebko, lai iegūtu naudu!”; “Korejiešu

---

¹³⁹ **Onishi, Norimitsu.** *Japanese Find a Forum to Vent Most-Secret Feelings.* 2004. <https://www.nytimes.com/2004/05/09/world/japanese-find-a-forum-to-vent-most-secret-feelings.html> [skat. 10.04.2021]

¹⁴⁰ **The Asahi Shimbun.** *Rightists arrested over harassment of schoolchildren.* 2010. <https://web.archive.org/web/20130606224302/http://www.asahi.com/english/TKY201008100352.html> [skat. 15.04.2021]

¹⁴¹ **Ibid.**

¹⁴² *Several to be held for allegedly harassing Korean school.* Mainichi Daily News. 2010. <http://megalodon.jp/2010-0812-1101-26/mdn.mainichi.jp/mdnnews/news/20100810p2g00m0dm059000c.html> [skat. 15.04.2021]

rezidenti ir nelegāli imigranti un noziedznieki!”; “Nolādētajiem korejiešiem ir jāmirst!” un citas aizskarošas frāzes. Lai arī policisti bija klātesoši demonstrācijas laikā, tie neiesaistījās tās apturēšanā.¹⁴³ No tā, ko šie grupējumi sacīja minoritātes pārstāvjiem, var redzēt, ka naida saturam ir saistības ar 20. gadsimta sākumu, t.i. aizskarot komforta sievietu tēmu un minot korejiešu saistību ar noziedzību, kas bija viens no izteiktākajiem stereotipiem iepriekšējā gadsimta sākumā.

Tai pat 2013. gadā notika arī cita organizēta naida demonstrācija Šinokubo, Korejas pilsētiņā, kas atrodas Tokijā. Divsimt cilvēku ar skaļruņiem kļiedza naidīgus izteicienus, kā: “Korejieši ir parazīti, tarakāni un noziedznieki! Viņi ir Japānas ienaidnieki!”; “Korejieši ir slepkavas un izvarotāji!”; “Iznīcināt korejiešus!”; “Atbrīvojat Šinokubo zemi un izveidojiet tur gāzes kameras! Liekat korejiešus gāzes kamerās!” u.c. Arī šo pasākumu pieskatīja policija, taču neveica aktīvas darbības tā apturēšanā.¹⁴⁴

Pēdējo gadu laikā ar naida uzbrukumiem diasporas pārstāvji sastopas samērā bieži, un, kā galvenais iemesls tam ir minams Japānas valdības nespēja efektīvi iesaistīties pret korejiešiem (un minoritātēm kā tādām) vērstā rasismā. Dažādo ksenofobisko organizāciju naida dēļ, daudzi Korejas rezidenti Japānā jūtas nedroši un fiziski apdraudēti. Tam ir arī stipra psiholoģiska ietekme uz korejiešu studentiem. Turklāt, ne vien *dzainiči* pārstāvji ir šī naida saņēmēji, no tā cieš arī naturalizētie korejieši, kas pēc pilsonības nu jau ir japāņi.¹⁴⁵

Šīs demonstrācijas ietekmē arī cilvēku skaitu, kas apmeklē Korejas pilsētiņas. Apmeklētāju daudzuma samazināšanās ir jūtama finansiāli, korejiešu restorānu un veikaliņu ienākumu krasā kritumā. 2014. gadā, gadu pēc iepriekš minētajām demonstrācijām, par trešdaļu bija samazinājies apmeklētāju skaits, un tā paša gada laikā tika aizvērti vai mainījuši īpašniekus vairāk kā 150 korejiešu veikali un restorāni.¹⁴⁶

---

¹⁴³ **Lawyers Association of Zainichi Koreans.** *Discrimination Against Koreans in Japan: Japan's Violation of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination.* Shadow Report to the 7th-9th Periodic Reports of Japan. 2014. 32-33.lpp.

¹⁴⁴ **Ibid.**

¹⁴⁵ **Ibid.** 33.lpp.

¹⁴⁶ **Ibid.**

Secinājumi

Kazuki Kaneširo romānā “Go” aktualizētās problēmas, kas saistītas ar *dzaiņiči* komūnu Japānā, ir pielīdzināmas reālām dzīves pieredzēm, ar kurām saskaras ziemeļkorejiešu diaspora 21. gadsimta Japānā. Sākot ar *Čongrjonas* lomu etniskās grupas dzīvē, kas saistāma ar indivīdu skolas gaitām, nodarbinātību un juridisku jautājumu risināšanu, līdz pat daiļdarbā aprakstītajiem diskriminācijas elementiem, kas izriet no negatīviem stereotipiem un aizspriedumiem – ir velkamas reālas paralēles ar noveles saturu un mūsdienu realitāti.

Izvirzītais bakalaura darba mērķis bija, balstoties uz Kazuki Kaneširo darbā “Go” minētajiem ar ziemeļkorejiešu etnisko identitāti saistītajiem elementiem, veikt Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas reprezentējošās rezidentu asociācijas *Čongrjonas* un tās biedru 21. gadsimta dzīves realitātes izpēti, aprakstot diasporas vietu Japānas sabiedrībā, pievēršot uzmanību tādiem sociāla un tiesiska rakstura pamatjautājumiem, kā diskriminācija, tiesības, izglītība un drošība. Autore vēlējās uzsvērt *Čongrjonas* nozīmi diasporas identitātes veidošanā, kā arī Ziemeļkorejas kultūras izplatīšanu Japānā mītošās korejiešu komūnas kontekstā.

Apkopojot iegūto informāciju, bakalaura darba autore ir secinājusi:

1. *Čongrjona* tika dibināta 20. gadsimtā, līdz ar ziemeļkorejiešu minoritātes nostiprināšanos Japānas sabiedrībā, sākotnēji funkcionējot kā iestāde, kas organizēja repatriācijas pasākumus.
2. Mindana, kas ir Dienvidkorejas pilsoņu un kultūru pārstāvoša organizācija Japānā, līdzīgi kā *Čongrjona*, ir nodibinājusi vairākas iestādes, kā skolas, biedrības, pildot kultūras izplatīšanas un juridiskās asistēšanas funkcijas dienvidkorejiešu diasporas pārstāvjiem.
3. *Čongrjona* ir uzskatāma par *dzaiņiči* korejiešu diasporas stūrakmeni, funkcionējot kā kultūras vēstniecība, pilsoņu konsulārais birojs, kā arī finansējot etniskās skolas un citas ziemeļkorejiešu identitāti veidojošas organizācijas.
4. Organizācijas būtība ir balstīta uz *Džuče* ideju, kas ir klātesoša arī visās tai pakļautajās biedrībās un iestādēs. *Džuče* pamatā ir sekojošas tēzes:
  - pasauli pārvalda un formē cilvēks, būdams neizslēdzams sabiedrības komponents;
  - apzinoties savu potenciālu, cilvēkam jāprot rīkoties atbildīgi ar sev dotajiem resursiem, tādējādi realizējot sabiedrībai vēlamus mērķus;
  - sociovēsturiskais princips atklāj to, ka sabiedrība ir tas elements, kas izraisa virzību un pārmaiņas valstiskā līmenī;

- filozofiskais princips definē cilvēka vietu sabiedrībā, kur ikkatrs indivīds, kā apzinīga, radoša un neatkarīga būtne ir spējīgs iestāties pret sistēmu, mainot to sev vēlamā izpausmē;
  - vadošais princips izvirza neatkarīgu nostāju kā veiksmīgas vadības centrālo elementu.
5. *Dzaiņi* personām Japānā ir ārzemnieka jeb speciālā permanentā rezidenta statuss, kas iekļauj tādus ierobežojumus kā liegumu vēlēties piedalīties vēlēšanās, un būt iekļautam ģimenes reģistrā, kā dēļ ik gadu tūkstošiem diasporas pārstāvju naturalizējas.
  6. Korejiešu etniskās izglītības iestādes piedāvā mācību procesu korejiešu valodā, kurā iekļauta Korejas kultūras, valodas un vēstures priekšmetu apgūšana, visos līmeņos - no pirmsskolas līdz universitātes. Tā kā Japānas valdība neatzīst skološanos etniskajās skolās kā pielīdzināmu japāņu skolām, to statuss ir atšķirīgs, kas, savukārt, apgrūtina pāreju no etniskajām skolām uz japāņu. Studentiem, kas absolvējuši minoritāšu skolu, jānokārto īpašs līmeņa atbilstības eksāmens.
  7. Saistībā ar rezidences statusu un sabiedrībā valdošiem aizspriedumiem, korejiešu diasporas pārstāvji saskaras ar problēmām, meklējot darbu. Etniskā piederība gan tās politisko konotāciju, gan likumisko liegumu dēļ ietekmē iespējas pilnvērtīgi iesaistīties sabiedriskajā dzīvē un darba tirgū.
  8. Pret ziemeļkorejiešiem mūsdienu Japānas sabiedrībā vērsti daudzi aizspriedumi un stereotipi, kas radušies, galvenokārt, 20. gadsimta kontekstā. Kolonizācijas laikā, kad valstī tika ievesti korejieši kā lēts darbaspēks, sāka veidoties pirmie kolektīvie iespaidi par šo etnisko grupu, kas bija mazizglītota, neprata lasīt un strādāja fiziski smagu darbu. Visi šie faktori tieši ietekmēja viņu ienākumu līmeni, kas, savukārt, formēja sabiedrības attieksmi par šo grupu kā nevēlamu. Lai arī mūsdienās ziemeļkorejiešu pārstāvju dzīves līmenis ir pielīdzināms japāņu, stereotipi nav izskausti un izpaužas gan verbāli, kā komentāri no cilvēku puses, gan fiziski, kā uzbrukumi skolām u.c.
  9. Daļēji pie diskriminēšanas vainojamas arī Japānas nacionālisma teorijas. Japāna, kā tauta, kas izcēlusies no Saules dievietes, savā starpā daļa šo dievišķo, par parastiem cilvēkiem pārāko elementu. Sekojot šai idejai, ikvienam, kas nepieder pie šīs Japānas cilvēku grupas, iztrūkst iepriekšminētā vienojošā iezīme – kopīgas asinis, kas nodotas no sendienām līdz pat mūsdienām. Un šīs kategorijas “mēs” un “citi” neapzināti izpaužas japāņu dzīves skatījumā, kas redzama uz grupu vērstajā mentalitātē un *uchi* un *soto* dualitātē.

Darba autore prognozē, ka līdzīgas pret diasporu vērstas tendences varētu turpināties arī tuvāko dekāžu laikā, kas būtu pamatojams ar valdības šķietamu neieinteresētību minoritāšu jautājuma risināšanā, kas būtu pirmais solis uz pārmaiņām. Pēdējo gadu laikā vienīgās pārmaiņas, kas likumdošanā ir veiktas, vēl vairāk ierobežoja diasporas darbības, tādēļ šī brīža prognozes par sabiedrībā iekļaujošākām pārmaiņām nav cerīgas.

Bibliogrāfija

1. Avoti

1. **Chongryon.** 主体性の原則 [*Šutaisē no Gensoku*; Neatkarības principi] <http://www.chongryon.com/j/cr/about/3-5.html> [skat.2.04.2021]
2. *Human Rights in North Korea, Hearing Before the Subcommittee on International Organizations of the Committee on International Relations, House of Representatives, Ninety-fourth Congress.* 1976.
3. **Kaneshiro, Kazuki.** *Go.* Amazon Crossing. 2000.
4. **MEXT.** Principles Guide Japan's Educational System. <https://www.mext.go.jp/en/policy/education/overview/index.htm> [skat. 24.04.2021]
5. **Mindan.** 民団概要 [*Mindan Gaijō*; Mindanas pārskats] <https://www.mindan.org/soshiki.php> [skat 1.05.2021]
6. Procedures for Entry/Residence. Residence Card. <http://www.moj.go.jp/content/001291262.pdf> [skat.10.04.2021]
7. **Public Security Intelligence Agency.** *Annual Report 2011. Review and Prospect of Internal and External Situations.*
8. **Pyongyang: Foreign Languages Publishing House** *Juche Idea: Answers to Hundred Questions.* 2014
9. 中外旅行社 [*Čūgai Rjokōša*; “Čūgai” ceļojumu kompānija]. 会社概要. [*Kaiša Gaijō*; Kompānijas profils] <https://www.chugai-trv.co.jp/company> [skat. 23.04.2021]
10. 在日本朝鮮人総聯合会 [*Dzaiņihon Čōsendžin Sōren Gōkai*; Japānas Korejiešu Asociācija] ウリハッキョー一覧 [*Uri Hakkjō Ičiran*; Mūsu skolu saraksts] <http://www.chongryon.com/j/cr/link3.html> [Skat. 10.04.2021]
11. 岡山大学大学院社会文化科学研究科紀要 [*Okajama Daigaku Daigakuin Šakai Bunka Kagaku Kenkjūka Kijō*; Okajamas Universitātes Sociālo un Kultūras zinātņu pētniecības departamenta biļetens]. 2005 年国勢調査にみる在日外国人の仕事 [*Nisengonen kokusēcōsa ni miru dzaiņiči gaikokudžin no šigoto*; Japānā dzīvojošo ārzemnieku nodarbošanās pēc 2005. gada tautas skaitīšanas datiem] .2013.
12. 朝鮮大学校. [*Čōsen Daigakkō*; Čōsenas Universitāte] 学部 研究院 [*Gakubu, Kenkjūin*; Studiju programmas, Pētniecības institūti] <https://www.korea-u.ac.jp/department/> [skat.1.05.2021]

13. 法 務 省 [Hōmušō; Japānas Tieslietu ministrija].
在留外国人統計;旧登録外国人統計 [Dzairjū Gaikokudžin Tōkē. Kjū Tōroku
Gaikokudžin Tōkē ;Ārvalstnieku iedzīvotāju statistika. Iepriekš reģistrēta
ārvalstnieku statistika.) Tabula 20-06-01-1.: https://www.e-stat.go.jp/stat-search/files?page=1&layout=datalist&toukei=00250012&tstat=000001018034&cycle=1&year=20200&month=12040606&tclass1=000001060399&stat_infid=000032030590&result_back=1&tclass2val=0 [skat.14.04.2021]

2. Izmantotā literatūra

2.1. Zinātniskā literatūra

1. **Abrams, Dominic; Rosenthal-Scott, Harriet E.S.** *Threat, prejudice, and stereotyping in the context of Japanese, North Korean and South Korean intergroup relations.* Current Research in Social Psychology. 2013.
2. **B.R. Myers.** *Western Academia and the Word Juche.* Pacific Affairs: Vol.87, No. 4, 2014.
3. **Barrett, Kelly.** *Women in the Workplace: Sexual Discrimination in Japan.* Human Rights Brief. Volume 11. Issue 2.
4. **C. Kenneth Quinones.** *Juche's Role in North Korea's Foreign Policy.* International Symposium on Communism in Asia. Maison Franco-Japonais. 2008.
5. **Gailīte, Dina.** *Ieteikumi korejiešu personvārdu atveidei latviešu valodā. Projekts.* Latvijas Vēstnesis. 1997.
6. **Haijima, Agnese.** *Japāņu valodas vārdu transkripcija latviešu valodā.* Orientālistika. Latvijas Universitātes raksti. 803. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte. 2015. 175-180.lpp.
7. **Young, Whan Kihl.** *North Korea's Political Problem: The Regime Survival Strategy.* 1997. <https://nautilus.org/apsnet/apsnet-policy-forum/north-koreas-political-problem/> [skat. 1.03.2021]
8. **Ishikada, Miki Y.** *Japanese Education in the 21st Century.* iUniverse, Inc. 2005. http://www.usjp.org/jpeducation_en/jpEdContents_en.html [skat. 24.04.2021]
9. **Ishikida, Miki Y.** *Living Together: Minority People and Disadvantaged Groups in Japan.* iUniverse, Inc. 2005. http://www.usjp.org/livingtogether_en/ltKoreans_en.html#mozTocId637851 [skat.24.04.2021]

10. **Kazuko, Suzuki.** *Koreans of Japan (Zainichi Koreans)*. Texas A&M University. 2005.
11. **Kim, Bumsoo.** *Bringing Class Back In: The Changing Basis of Inequality and the Korean Minority in Japan*. *Ethnic and Racial Studies* 31(5)2008.
12. **Kim, Bumsoo.** *Changes in the Socio-economic Position of "Zainichi" Koreans: A Historical Overview*. *Social Science Japan Journal*. Vol. 14, No.2. 2011.
13. **Kim, Chin.** *North Korea Nationality Law*. *International Law*. Vol. 6, No.2. 1982.
14. **Kim, Myungja.** *How does Diaspora Mobilization Become a Causal Feature of Structural Change?* *Journal of Asian Security and International Affairs*. Vol. 2, No.3. 2015.
15. **Kowner, Rotem; Befu, Harumi.** *Ethnic Nationalism in Postwar Japan: Nihonjinron and Its Racial Facets*. *Race and Racism in Modern East Asia: Interactions, Nationalism, Gender and Lineage*. BRILL. 2015.
16. **Kumpis, Arvydas.** *Representations of Zainichi Koreans in Japanese Media: The Case of The Japan Times 2000-2014*. *International Journal of Area Studies*. 10:1. 2015.
17. **Lawyers Association of Zainichi Koreans.** *Discrimination Against Koreans in Japan: Japan's Violation of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination*. Shadow Report to the 7th-9th Periodic Reports of Japan. 2014
18. **Lee, Soo Im.** *Naturalization Policy in Japan*. Japanese Government's Foreigner treatment policy within the Naturalization process./帰化行政に見られる日本政府の外国人処遇政策 [Kika Gjōsē ni mirareru nipponsēfu no gaikokudžin šogū sēsaku; Japānas valdības attieksme pret ārzemniekiem, kas redzama naturalizācijas pārvaldībā]. No.5. 2005.
19. **Lie, John.** *Zainichi (Koreans in Japan): Diasporic Nationalism and Postcolonial Identity*. University of California Press. 2008.
20. **Mathews, Gordon.** *Japan's Alternative Modernity in a Globalizing World*. *American Anthropologist*. 2002.
21. Minorities and indigenous peoples in Japan. Koreans. 2018. <https://minorityrights.org/minorities/koreans/> [skat. 20.04.2021]
22. **Moon, Rennie.** *Koreans in Japan*. Spice Digest. Freeman Spogli Institute for International Studies. 2010. https://spice.fsi.stanford.edu/docs/koreans_in_japan [skat. 15.04.2021]
23. **Morris-Suzuki, Tessa.** *Re-inventing Japan: Time, Space, Nation*. Armonk. 1998.

24. **Nantais, Simon.** *Koreans and the Politics of Nationality and Race During the Allied Occupation of Japan, 1945-1952.* University of Victoria. 2011.
25. **Narasimha, Yalla Venkata Surya Rama; Kotecha, Rushabh.** *Chongryon's Scenario in Japan.* International Journal of Advance Research, Ideas and Innovations in Technology. Vol 3., Issue 1. 2018.
26. **Noma, Hiroko.** *How unique is Japanese culture? A Critical review of the discourse in intercultural communication literature.* Journal of International Education in Business. 2009.
27. **Pak, Chae Il.** *Comprehensive research on Koreans in Japan.* 1957.
28. **Rex, John.** *The Concept of a Multicultural Society.* The Ethnicity Reader: Nationalism, Multiculturalism and Migration. Cambridge, Oxford and Malden. Polity Press. 2010.
29. **Ryang, Sonia.** *Diaspora Without Homeland. Being Korean in Japan.* University of California Press. 2009.
30. **Ryang, Sonia.** *Japanese Travelers' Accounts of Korea.* East Asian History 13.1997.
31. **Ryang, Sonia.** *North Koreans in Japan: Language, Ideology, and Identity.* Boulder: Westview Press. 1997.
32. **Savada, Andrea Matles.** *North Korea: A Country Study. Mass Organizations.* <http://countrystudies.us/north-korea/63.htm> [skat. 17.04.2021]
33. **Shipper, Apichai W.** *Nationalisms of and Against Zainichi Koreans in Japan.* Asian Politics & Policy – Volume 2, Number 1. 2010.
34. **Tai, Eika.** *Rethinking Culture, National Culture, and Japanese Culture.* Japanese Language and Literature., Vol.37, No.1, Special Issue: Sociocultural Issues in Teaching Japanese: Critical Approaches. 2003.
35. 総聯の各級機関 [Sōren no kakukjū kikan; Sōrenas visu līmeņu institūcijas]. 2008. <https://web.archive.org/web/20080927011847/http://www1.korea-np.co.jp/chongryon/org-ad.htm> [skat. 15.04.2021]

2.2. Mācību, uzzīņu un populārzinātniskā literatūra.

1. **Brown, Lisa.** *Resource for teachers. Caught between two countries: Zainichi Koreans in Japan.* Virginia Review of Asian Studies. Vol.17. 2015.
2. **Carney, Matthew.** *Japan's government cuts funding for ethnic Korean schools, claims they teach North Korean propaganda.* <https://www.abc.net.au/news/2014->

- [06-30/japanese-government-cuts-funding-for-ethnic-korean-schools/5559178](https://www.asahi.com/aj/news-sitemap/06-30/japanese-government-cuts-funding-for-ethnic-korean-schools/5559178) [skat. 25.04.2021]
3. **CNA Asia.** *A Beauty firm DHC under fire after CEO uses racial slur for Koreans.* 2020. <https://www.channelnewsasia.com/news/asia/dhc-japan-beauty-firm-under-fire-ceo-uses-racial-slur-koreans-13783744> [skat.29.04.2021]
  4. **Debito, Arudou.** *On Racism in Japan: Why one may be hopeful for the future.* Hokkaido Information University. 2005. <http://www.debito.org/meijigakuin071705.html> [skat. 1.05.2021]
  5. **Debito, Arudou.** *Treatment of Japan's International Residents. Problems and Solutions for a 21st Century Japan.* <http://www.debito.org/handout.html> [skat. 2.05.2021]
  6. **Feffer, John; Hiroshi, Matsubara; Mayuko, Tokita.** *Japan's Korean Residents Caught in the Japan-North Korea Crossfire.* The Asia-Pacific Journal; Japan Focus. 2007. <http://www.japanfocus.org/site/view/2327> [skat. 13.03.2021]
  7. **Foxworth, Elise.** *The personal is political in Kinuta o utsu onna [The cloth fuller]: A 'little narrative' by zainichi Korean writer Lee Hoe Sung.* Contemporary Japan 22. 2010. 206.lpp.
  8. **Fukuoka, Yasunori; Tsujiyama, Yukiko.** *MINTOHREN: Young Koreans Against Ethnic Discrimination in Japan.* The Bulletin of Chiba College of Health Science, Vol. 10, No.2 <http://www.han.org/a/fukuoka92.html#note3> 1992. [skat. 2.05.2021]
  9. **Gally, Tom.** Lexical Leavings. 2003. <http://www.gally.net/leavings/00/0013.html> [skat. 1.05.2021]
  10. **Gally, Tom.** Lexical Leavings. 2003. <http://www.gally.net/leavings/00/0022.html> [skat. 1.05.2021]
  11. **Green, Shane.** *Treaty plan could end Korean War.* The Age. 2003. <http://www.theage.com.au/articles/2003/11/05/1068013255536.html> [skat. 2.04.2021]
  12. **Yates, Ronald E.** *Nakasone Comment About U.S. Defended.* Chicago Tribune. 1986. <https://www.chicagotribune.com/news/ct-xpm-1986-09-24-8603110385-story.html> [skat. 1.05.2021]
  13. **Kim, Hee Jin.** *Koreans in Japan abused: U.S. report.* Korea JoongAng Daily. 2014. <https://koreajoongangdaily.joins.com/news/article/article.aspx?aid=2985673&cloac=joongangdaily> [skat. 17.04.2021]

14. **Lankov, Andrei.** *The Dawn of Modern Korea. Japanese policy of assimilation.* 2011. http://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2021/03/165_82414.html [skat. 15.04.2020]
15. **Lee, Yaechan.** *Japan's North Korean Diaspora.* Tokyo Report. 2018. <https://thediplomat.com/2018/01/japans-north-korean-diaspora/> [skat. 6.04.2021]
16. **Linter, Bertil.** *It's Hard to Hello Kim Jong Il.* North Korea. Asia Pacific Media Services Limited. 2003. http://www.asiapacificms.com/articles/japan_north_korea/ [skat.14.03.2021]
17. **Mainichi Daily News.** *Several to be held for allegedly harassing Korean school..* 2010. <http://megalodon.jp/2010-0812-1101-26/mdn.mainichi.jp/mdnnews/news/20100810p2g00m0dm059000c.html> [skat. 15.04.2021]
18. **Mcbride, Blair.** *Young 'Zainichi' Koreans look beyond Chongryon ideology.* 2008. <https://www.japantimes.co.jp/community/2008/12/16/issues/young-zainichi-koreans-look-beyond-chongryon-ideology/> [skat.4.05.2021]
19. **Miller, Steve.** *Ethnic Korean Groups in Japan Advance Korean Rights, Culture and Unification with Homeland.* 2018. <https://www.voanews.com/east-asia/ethnic-korean-groups-japan-advance-korean-rights-culture-and-unification-homeland> [skat. 14.04.2021]
20. **Onishi, Norimitsu.** *Japanese Find a Forum to Vent Most-Secret Feelings.* 2004. <https://www.nytimes.com/2004/05/09/world/japanese-find-a-forum-to-vent-most-secret-feelings.html> [skat. 10.04.2021]
21. **Roh, David S.** *Kaneshiro Kazuki's GO and the American Racializing of Zainichi Koreans.* Verge Studies in Global Asias, Vol. 2, No. 2, Asian Empires & Imperialism. University of Minnesota Press. 2016.
22. **Rosen, Armin.** *The Strange Rise and Fall of North Korea's Business Empire in Japan.* <https://www.theatlantic.com/international/archive/2012/07/the-strange-rise-and-fall-of-north-koreas-business-empire-in-japan/260373/> [skat. 1.04.2021]
23. **Tai, Eika.** *Rethinking Culture, National Culture, and Japanese Culture.* Japanese Language and Literature., Vol.37, No.1, Special Issue: Sociocultural Issues in Teaching Japanese: Critical Approaches. 2003.
24. **The Asahi Shimbun.** *Rightists arrested over harassment of schoolchildren..* 2010. <https://web.archive.org/web/20130606224302/http://www.asahi.com/english/TKY201008100352.html> [skat. 15.04.2021]

25. The challenges of Korean education in Japan.
<https://stories.minorityrights.org/japan/chapter/the-challenges-of-korean-education-in-japan/> [skat. 4.05.2021]
26. **The People's Korea.** *Facts about Chongryun.* 6 August 1997.
https://web.archive.org/web/20070501081925/http://www1.korea-np.co.jp/pk/003rd_issue/chongryun/tasks.htm [skat.25.04.2021]
27. **The People's Korea.** Kim Jong Il Sends Funds to Korea University & Opera Troupe in Japan. 2002. https://web.archive.org/web/20070927182114/http://www1.korea-np.co.jp/pk/178th_issue/2002033002.htm [skat. 15.04.2021]
28. **The Straits Times.** Life at a North Korean school in Japan. 2017.
<https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/life-at-a-north-korean-school-in-japan>
[skat. 1.04.2021]
29. **Truskowski, Emil.** *A Japanese North Korean (with South Korean passport).*
<https://www.nknews.org/2016/04/a-japanese-north-korean-with-south-korean-passport/> [skat. 1.04.2021]

Kopsavilkums

Bakalaura darbs “Ziemeļkorejiešu diaspora Japānā 21. gadsimtā: Kazuki Kaneširo romāna “Go” analīze” mērķis ir, balstoties uz literārajā darbā minētajiem ar ziemeļkorejiešu etnisko identitāti saistītajiem elementiem veikt Japānas Korejiešu Rezidentu asociācijas vēstures un funkciju izpēti, kā arī sociālo un politisko problēmu, ar kurām saskarās ziemeļkorejiešu etniskā grupa Japānā, analīzi.

Darbs ir izstrādāts, analizējot Kazuki Kaneširo romānu “Go” un apzinot literāros avotus. Darbs sastāv no trīs daļām, kurās tiek izpētītas *Čongrjonas* funkcija ziemeļkorejiešu diasporas izveidē un uzturēšanā, mūsdienu ziemeļkorejiešu kopienas vieta Japānas sabiedrībā, kā arī etniskās grupas piederības negatīvās implikācijas. Pirmajā nodaļā tika aprakstīta *Čongrjonas* vēsture, galvenās aktivitātes, kā arī ideoloģija, uz kā pamata iestāde funkcionē. Otrajā nodaļā tika pievērsta uzmanība veidiem, kā ziemeļkorejiešu diaspora tiek integrēta Japānas sabiedrībā, kā arī etniskajām skolām un *dzaiņiči* vietai Japānas darba tirgū. Trešajā nodaļā tika aprakstīts, kā vārdiski tiek kategorizēti Japānas korejieši, kā arī ar kādiem diskriminācijas elementiem diasporas pārstāvji saskaras ikdienas dzīvē.

Autore secina, ka mūsdienās ziemeļkorejiešu etniskā grupa Japānā gan aizspriedumu, gan ārzemnieku statusa dēļ ir pakļauta dažādiem ierobežojumiem, kas saistīti gan ar nodarbinātību, izglītību un ceļošanu, gan arī ar drošību. Lai arī *Čongrjona* uztur diasporas kulturālo identitāti, rīkojot pasākumus un asistējot ikdienas dzīvē, trūkst minoritātes iekļaujošas likumdošanas, kas nodrošinātu visu sabiedrības locekļu vienlīdzību.

Bakalaura darbs satur 40 lpp.

Atslēgvārdi: *dzaiņiči čōsendžin*, ziemeļkorejiešu diaspora, *Čongrjona*, Kazuki Kaneširo “Go”

Summary

The Bachelor's thesis "North Korean Diaspora in Japan in 21st Century: Kazuki Kaneshiro's Novel's "Go" Analysis" is a study of the history and functions of The General Association of Korean Residents in Japan, as well as analysis of social and political issues experienced by North Korean ethnic group in Japan, based on the contents of the novel that are concerned with ethnic identity related elements. The research was carried out by analyzing Kazuki Kaneshiro's novel "Go" and identification of literary sources. The work consists of three parts, that address the significance of *Chongryon* in developing and supporting the North Korean diaspora, current day North Korean community's place in Japanese society, as well as the negative implications that belonging to this ethnic group carries. In the first part of the work, history, activities and the ideological basis of *Chongryon* are described. It is followed by analysis of the ways diaspora is being integrated in Japanese society, as well as description of Korean ethnic schools and *zainichi*'s place in the labor market in the second part. Last part of the work is concerned with disclosing how the Japanese Koreans are verbally categorized, and provides description of discriminatory daily life elements, experienced by members of minority.

Author concludes that in modern day Japan, due to deep-rooted prejudice and legal alien status, North Korean ethnic group is subject to many restrictions in the fields of employment, education and travel, as well as safety. Even though *Chongryon* seeks to maintain the cultural identity of the diaspora, by organizing events and assisting in their daily life, there is lack of inclusive legislation, that would ensure equality among all members of society.

The bachelor's thesis consists of 40 pages.

Keywords: *zainichi chōsenjin*, North Korean diaspora, *Chongryon*, Kazuki Kaneshiro "Go".

Dokumentārā lapa

Bakalaura darbs “Ziemeļkorejiešu diaspora Japānā 21. gadsimtā: Kazuki Kaneširo romāna “GO” analīze” izstrādāts LU Humanitāro zinātņu fakultātes Āzijas studiju nodaļā.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: Paula Ogorodņikova: _____ 16.05.2021.

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Darba vadītājs: pasn. Ildze Šķestere: _____ 16.05.2021.

Recenzents: _____

Darbs iesniegts Āzijas studiju nodaļā 2021. gada 16. maijā.

Komisijas sekretāre: pasn. Ildze Šķestere _____

Darbs aizstāvēts Āzijas studiju bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

____.____.2021. prot. Nr. _____, vērtējums ____ (_____)

Komisijas sekretāre: pasn. Ildze Šķestere _____